

Årsrapport 2019

112. forretningsår.

**Hjelmeland
Sparebank**

Innhold

- 3 Nøkkeltal, forretningsidé og samandrag
- 4 Årsmelding
- 17 Resultatrekneskapet
- 18 Balansen
- 20 Kontantstraumanalyse
- 20 Noter
- 39 Revisor si melding

Nøkkeltal

	2019	2018	2017	2016
Nøkkeltal i %:				
Netto renteinntekter	1,43 %	1,46 %	1,49 %	1,50 %
Netto andre driftsinntekter	0,55 %	0,58 %	0,59 %	0,67 %
Driftskostnader	1,09 %	1,05 %	1,04 %	1,02 %
Vinst/tap på valuta og verdipapir	0,01 %	0,02 %	0,02 %	0,02 %
Resultat før skatt	0,90 %	1,05 %	1,02 %	1,01 %
Eigenkapitalrentabilitet før skatt	8,48 %	11,86 %	10,40 %	10,40 %
Eigenkapitalrentabilitet e/skatt	6,64 %	8,00 %	8,00 %	8,30 %
Kostnader i % av inntekter	55,20 %	52,30 %	50,70 %	47,90 %
Rein kjernekapital	18,87 %	17,99 %	17,50 %	17,20 %
Kjernekapital	21,07 %	21,03 %	20,20 %	19,30 %
Kapitaldekning	22,96 %	21,03 %	20,20 %	19,30 %
Innskotsvekst	6,80 %	1,70 %	-1,20 %	15,30 %
Utlånsvekst	6,80 %	-0,30 %	3,40 %	14,80 %
Utlånsvekst inkl. Eika Boligkreditt	6,00 %	0,60 %	3,70 %	9,60 %
Innskotsdekning	71,10 %	71,10 %	69,70 %	72,90 %

Vår visjon

Alltid tett på

Forretningsidé

Hjelmeland Sparebank skal vera ei viktig kjelde til vokster og trivsel i Ryfylke og vera det naturlege valet for finansielle tenester innan banken sitt virkeområde.

Hjelmeland Sparebank har hovudkontor og forretningsadresse i Hjelmeland kommune og har i tillegg eit rådgjevingskontor på Jørpeland i Strand kommune, ein kontordag i Finnøy kommune og 3 kontordagar i Suldal kommune.

Hjelmeland Sparebank skal som sjølvstendig og frittståande finansinstitusjon vera totalleverandør av produkt og tenester av høg kvalitet innan utlån, innskot, betalingsformidling, fondsforvaltning, forsikring og eigedomsmekling. Målgruppene er personkundar, næringsliv og offentleg sektor.

Primærkommunane er Hjelmeland, Forsand, Strand, Finnøy, Suldal og Sauda
Hjelmeland Sparebank skal først stå fram som Hjelmeland Sparebank, men i tillegg profilere seg som

r y f y l k e b a n k e n

2019 - Samandrag

Stabil rentenetto – god soliditet og rating.

Auka aktivitet mot kundane.

- ❖ Resultat før skatt på 27,8 mill. kroner.
- ❖ Banken har tilfredstillande likviditet, og har hatt god tilgang til kapital. DNB Markets har gitt oss rating BBB+.
- ❖ Vekst på innskot og utlån utover budsjett.
- ❖ Kapitaldekninga er god. Dette gir banken høve til å bidra til vekst og utvikling i vårt område.

Årsmelding for året 2019

Norsk Økonomi

Hovudbiletet er at det framleis går relativt godt i norsk økonomi gjennom 2019, og følgjer den auken i konjunktoren som har halde fram dei siste tre åra. Fastlands-BNP har vakse raskare enn trenda gjennom heile 2019, og ligg an til ein årleg vekst på 2,6 prosent. Vekst i sysselsettinga auka gjennom både 2018 og inn i 2019, sjølv om utviklinga har avteke noko mot slutten av 2019. I Fastlands-Noreg auka sysselsettinga med 32500 personar frå fjerde kvartal 2018 til tredje kvartal 2019, tilsvarande ein vekst på 1,7 prosent. Arbeidsløysa (AKU) ser ut til å ha flata ut på 3,6 prosent, medan NAV-registrerte tal for heilt ledige er 2,2 prosent av arbeidsføre.

Olje- og gassinvesteringane var venta å auke med 14 prosent i 2019, og er ein sterk drivar til vekst. Til trass for fallande verdshandel, har norsk eksport halde seg godt gjennom 2019. Eksporten av fisk har auka mykje, og er ved utgangen av 2019 på eit rekordhøgt nivå. Vidare utsikter i vekst i norsk økonomi er noko dempa. Indikatorar peiker mot lågare vekst i investeringar, produksjon og eksport framover.

Hushaldningane sitt forbruk har hatt relativ svak vekst gjennom 2019, og er med ein vekst på 1,6 prosent klart svakare enn aktivitetsveksten i fastlandsøkonomien elles. Ifølge Finans Norge sitt forventningsbarometer er hushaldningane sine framtidsutsikter noko lågare, primært grunna lågare tru på landet sin økonomi. Hushaldningane sin sparelyst er aukande, og forventningane til eigen økonomi er noko styrkt. Dette kan henge saman med Norges Bank sitt varsel om ei flat utvikling i styringsrenta framover etter at denne blei heva til 1,5 prosent i september.

Etter mange år med sterk vekst i bustadprisane har vi sidan 2017 sett ein moderat og stabil vekst i bustadmarknaden. Ved slutten av året var veksten dei tolv siste månadane i snitt 2,5 prosent, noko som er svakt over konsumprisveksten. Aktiviteten i bustadmarknaden er framleis svært høg. Samla sett indikerer dette ein relativt stabilt og balansert bustadmarknad.

Norske myndigheiter har følgd opp dei siste par åra si utvikling med ein noko mindre ekspansiv finanspolitikk. Etter fleire år med sterk vekst i bruk av oljepengar over statsbudsjettet, er det rett å møte utfordringane i norsk økonomi og dei statsfinansielle utfordringane som ligg føre oss, med ein fastare pengepolitikk. I 2019 blei det strukturelle

oljekorrigerte budsjettunderskotet rekna til 7,8 prosent, og med eit budsjett for 2020 som blir rekna å vera svakt innstramande.

Lokalsamfunnet

Bygging av Ryfast (tunnel under sjøen mellom Strand og Stavanger) starta i 2013, vart opna 30.12.2019. Ryfast meiner me vil kunne få innverknad på vårt primærområde, både når det gjeld bustadbygging og næringsetablering, særleg i Strand Kommune. Dette er me ein del av og som bank tar del i. Vårt eige selskap Ryfylke Eiendomsmeistring såg eit auke i sal av bustader i 2019.

Me trur det er viktig at me evnar å utvikla oss økonomisk og fagleg slik at me kan vera ein positiv og nyttig bidragsytar i denne fasen. Saman med våre tilsette, samarbeidspartnarar og god oppslutnad frå våre lokalsamfunn skal me medverka til eit lokalsamfunn i framgang og utvikling.

Eigedom-, byggje- og anleggsektoren

Eigedom-, byggje- og anleggssektoren representerer banken sin største konsentrasjon mot ein bransje, og utgjer om lag 10 % av banken sine totale utlån.

Oljesektoren bidreg sterkt til sysselsetting både direkte og indirekte. Varierende oljepris, tiltak for å effektivisera og redusert etterspurnad frå leverandørindustrien påverkar også vårt marknadsområde. Usikkerheit påverkar etterspørselen i bustadmarknaden, og aktivitet innan byggje- og entreprenørbransjen. Sjølv om Rogaland er sterkt påverka av konjunktur, har banken halde ved like si vekst innan bransjen.

Havbruksnæringa

Fiskeoppdrett og fiskeforedling med tilknytt verksemdar representerer den største private arbeidsplassen i lokalmiljøet. Mowi har alle laksekonsesjonane for oppdrett i sjø. Mowi har 55 konsesjonar i regionen. All fisk i regionen blir slakta på Ryfisk. Mowi ønskjer å vekse i Noreg, og har vore tydelege på at denne veksten må vera berekraftig. Gledeleg er at opprusting av industrianlegget er gjennomført og fungerer i høve til intensjonane og saman med leveranse av prosessbåt utgjer dette eit godt fundament for auka aktivitet og trygge arbeidsplassar.

I Tytlandsvik er bygging av et stort postsmoltanlegg på plass, og ytterlegare eit er under planlegging i Årdal. Dette er store investeringar og viktige arbeidsplassar for samfunnet vårt. Tytlandsvik Akva har konsesjonar for oppdrett på land.

Jordbruket

Jordbruket er viktig for busetjing i vårt område. Mange bruk i Ryfylke er deltidsbruk, men det sikrar at areal og kunnskap blir halde ved like. Også i år har det vore fleire generasjonsskifte på bruk i vår region, og det er bra med tanke på framtida i Ryfylke.

Produksjon av mjølk er bærebjelken for mange heiltidsbruk. I 2019 har det vore overproduksjon spesielt når det gjeld gris og sau, med lågare lønsemd som resultat. Innanfor tomatproduksjonen så blir det stadig strengare miljøkrav som ein må ta omsyn til.

Pelsdyrproduksjon i Noreg er nå vedteke nedlagt. Det er ikkje avklart kva kompensasjon produsentane kjem til å få.

Det blir satsa vidare på frukt i storskala og då særleg i Hjelmeland.

Reiselivet i Ryfylke

Reiselivet i Ryfylke blomstrar og sesongen 2019 har hatt ein høg vekst både i verdiskaping og gjestedøgn. Preikestolen er eit internasjonalt ikon med gjester frå heile verda, og hjelper oss å marknadsføra vår region.

Naturen er den viktigaste kjelda vår, men opplevingar i området, som lokal historie, fjord sightseeing, guiding og lokal mat er i stor vekst. Ein må også nemna hyttegjestane som er svært flinke til å bruka våre attraksjonar og handelsstand i kvar kommune. Nye satstingar, slik som eit flunkande nytt badeanlegg i Suldal aukar attraktiviteten i regionen. Svært trist

å missa Spa Hotell Velvære, ein viktig aktør for overnatting for gjestene våre og me håpar det vil bli ei ny løysing.

Nasjonal Turistveg Ryfylke er ei merkevare, og våre lokale aktørar er flinke å tilby opplevingar langs vegen. Me gler oss til 2020 som vil verta eit spennande år med opning av Ryfylketunnelen, og ein har allereie merka stor pågang til turområda, attraksjonar og handel i Ryfylke frå Stavanger og Jæren området.

Kommunikasjon

Det har i dei seinare år vore fleire offentlege satsingar innan kommunikasjon i vårt primærområde. Sandsfjord bru, Svtunnellen, Ryfast og hydrogenferjer på Hjelmeland i forbindelse med Riksveg 13, er av dei større prosjekta som er fullført eller nærmar seg fullført. For næringane i vårt område vil ein betre og meir effektiv kommunikasjon ha stor påverknad.

Merkevara Ryfylke - Ryfylkealliansen

Ryfylkealliansen er ei foreining som gjennom langsiktig merkevarebygging skal fremja identitet, bulyst og verdiskaping i Ryfylke. Alliansen dekker dei seks kommunane som er i banken sitt nedslagsområde, Hjelmeland, Forsand, Strand, Finnøy, Suldal og Sauda.

Hjelmeland Sparebank har i fleire år gitt alle kontantpremiar, til ungdomskulane, Strand og Sauda Vgs i høve Ryfylke Quiz'en. Denne Quiz'en handlar om kunnskap om Ryfylke.

Merkevara Ryfylke og Ryfylkealliansen skal stimulera heile regionen til å hausta meirverdi og fordelar av dette fellesskapet. Hjelmeland Sparebank var vinnar av Merkevareprisen Ryfylke 2015.

Juryen sa mellom anna dette om oss: *Hjelmeland Sparebank er blant medlemene i Ryfylkealliansen som oftast brukar namnet «Ryfylke» i sin kommunikasjon. Verksemda er tufta på solide tradisjonar og verdiar i Ryfylke. Banken var blant stiftarane av Ryfylkealliansen i 2008, og har engasjert seg i fellesskapen frå første dag. Dei tilsette i bedrifta har år for år blitt stadig meir bevisste på å bruka logoen for Ryfylke i sin kvardag. Nå er det ingen tvil om at denne arbeidsgjengen kjem frå Ryfylke.*

Bankdrifta

Generelt

Når næringslivet går relativt godt og det er tilnærma full sysselsetting, ligg det til rette for at bankdrifta også kan bli bra.

Den underliggande drifta blir vurdert som god og me arbeider med å ha ei rasjonell drift. Banken etterlever og reviderer årleg rutinar for styring og kontroll, og alle naudsynte dokument er etablerte.

Kostnad med funding, hybridkapital og konkurransen på rentenivå, både på innskot og utlån er framleis slik at banken har ein låg rentenetto.

Tapsengasjement

Det er gjennom året halde fokus på tapsutsette og misleghaldne engasjement.

Volum på misleghaldne engasjement over 90 dagar er ved utgangen av året på 19,8 mill. kroner, som er høgare enn tidlegare år.

Organisering

Banken har ei leiargruppe som omfattar banksjef, leiar kundemarknad og leiar intern. Banksjef har overordna ansvar for drifta. Leiar kundemarknad har ansvar for all kredittgjeving og tilhøyrande risiko innan sine område. Leiar intern har ansvar for etterleving av regelverket og operasjonell risiko, medan banksjef har ansvar for marknads- og likviditetsrisiko.

Kompetansefremjande tiltak

For å kunna yta fullgod økonomisk rådgjeving er det vesentleg at rådgjevarane har god produktkompetanse og kompetanse om kva ansvar som kviler på den enkelte ved økonomisk rådgjeving. Rådgjevarane har også i 2019 gjennomført oppdateringsprøver iht gjeldande regelverk.

Banken sine tilsette deltek gjennom heile året på ulike kurs for å halde seg oppdaterte på fagområda i banken.

Eika Alliansen.

Hjelmeland Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 68 lokalbankar, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har ein samla forvaltningskapital på over 440 milliardar kroner, nær ein million kundar og meir enn 3000 tilsette. Dette gjer Eika Alliansen til ein av de største aktørane i den norske bankmarknaden. Med 200 bankkontor i 148 kommunar representerer lokalbankane i Eika ein viktig aktør i norsk finansnæring og bidreg til verdiskaping i næringslivet og mange arbeidsplassar i norske lokalsamfunn.

I januar 2018 sa 11 banker opp sine avtalar med Eika Gruppen og dotterselskapa. Avtalene blir avslutta når dei respektive oppseiingsfristane går ut, dei fleste med tre kalenderårs frist gjeldande frå 31.12.2018. Dei i dag 10 bankane som går ut (etter fusjon av Harstad Sparebank og Lofoten Sparebank) er: Askim og Spydeberg Sparebank, Aasen Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Sparebanken 68 grader nord, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank. I tillegg har Ofoten Sparebank gått ut av alliansen, etter samanslåing med Harstad Sparebank.

Lokalbanken ved di side

Lokalbankane bidreg til økonomisk vekst og trygghet for privatkundar og lokalt næringsliv i sine lokalsamfunn. Fysisk nærleik og rådgjevarar som har eit personleg engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet, gir unike kundeopplevingar saman med den digitale kvardagsbanken. Det er kundeopplevinga som er lokalbanken sitt viktigaste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankane i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kundar både i personmarknaden og bedriftsmarknaden.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernet si kjerneverksemd er god og kostnadseffektiv produkt- og tenesteleveranse til lokalbankane for moderne og effektiv bankdrift.

Konkret inneheld det leveranse av komplett plattform for bankinfrastruktur inkludert IT og betaling. Eika Gruppen har et profesjonalsert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrar integrerte plattformuavhengige, digitale løysningar for lokalbankane og kundane til desse. Eika Gruppen har også solide kompetansmiljø som vurderer og avtaler viktige leveransar til bankane frå eksterne leverandører der disse vert valde.

Produktselskapa i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmeistring - leverer eit bredt spekter av finansielle produkt, kommersielle løysningar og kompetanseløftande tenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tenester som sikrar lokalbankane effektiv kommunikasjon og auka tilgjengelegheit. Utover desse leveransane gir Eika Gruppen alliansebankane tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, verksemdsstyring med Eika ViS, økonomi- og rekneskapstenester med Eika Økonomiservice og depottenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika

Gruppen innafor områder som kommunikasjon, marknad og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områda.

Eika Boligkreditt sikrar lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittføretak som er eid av 66 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovudformål å sikre lokalbankane tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittføretak og finansierer si utlånsverksemd ved utferding av internasjonalt rata obligasjonar med fortrinnsrett (OMF). Det inneber at Eika Boligkreditt har moglegheit til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarknaden, og til ei kvar tid søka finansiering der til marknadens beste vilkår. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankane dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan oppretthalde konkurransekrafta i høve til større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har ein forvaltningskapital på drygt 100 milliardar kroner og er følgeleg ein viktig bidragsyter til at kundane i lokalbankane oppnår konkurransedyktige vilkår på sine bustadlån.

Marknadsretta tiltak/sal av produkt

Kunderådgjevarane har i 2019, som før vore ute i marknaden på besøk hos eksisterande kundar.

Banken har framleis størst vekst i Strand kommune. Samtidig ser me auke i interessa for banken i andre kommunane også. Fast kontordag på Finnøy og i Suldal har kundane der vore tilfredse med. Suldal er i 2019 utvida til 3 kontordagar i veka. Meklarkontoret kjøpte eigedom i Jørpeland sentrum, og har vore både meklar- og bankkontor frå september 2014. Banken har 4 rådgjevarar på bankkontoret i Strand i kvardagen.

Kundane gir tilbakemelding at dei føretrekkjer, og er meir tilfreds med ein bank som er til stades i lokalmiljøet.

Banken har deltatt med eigen stand på marknadsdagar som Strandadagane i Strand, Ryfylkedagane på Sand, Tomatfestivalen på Finnøy og Frukt og Laks Festivalen på Hjelmeland. I samband med at banken er sponsor for mange ulike aktivitetar innan idrett, har me vore på ulike arrangement i løpet av året. I tillegg har me vore ute i lokalmiljøet og gitt midlar frå gåvefondet ved tilstellingar til det enkelte lag/mottakar. Dette har blitt positivt mottatt.

Skadeforsikring.

Banken hadde eit bruttosal på 3,2 mill. Porteføljen har auka med 0,4 mill. kroner, og ved utgangen av året var total portefølje på 14,8 mill. kroner. Dette har gitt banken provisjonsinntekter på 2,4 mill. kroner.

Eika Forsikring AS er Norge sitt femte største forsikringsselskap som leverer eit bredt spekter av skade- og personforsikringsprodukt som blir selde i vår bank.

Som tala viser så merkar me godt at det er enkelt å skifta forsikringsselskap og at priskonkurransen er stor. Skadeforsikring er eit produkt med stort potensiale for banken, og me jobbar heile tida mot å få fleire kundar til å sjå fordelene med å ha forsikringane hjå sin lokale sparebank.

Personforsikring

I samarbeid med Eika forsikring AS sel me også livsforsikringsprodukt som dekker død, uførhet og kritisk sjukdom. Me tilbyr også Barneforsikring. Livprodukt er eit naturleg og svært viktig produkt som rådgjevarane tilbyr kundane i samband med opptak av lån.

Provisjonsinntektene var i 2019 0,6 mill. kroner. Porteføljen vår auka med 0,3 mill. kroner og er ved utgangen av året på 4,1 mill. kroner

Pensjon

Banken tilbyr sal av obligatorisk tenestepensjon, som alle bedrifter er pålagt å ha for sine tilsette. Dette er med på å knyta bedriftene tettare til banken.

Kort

Eika Kredittdbank leverer banken komplette produkt for debet- og kredittkort. Provisjonen frå kort utgjør ein viktig del av inntekta til banken.

Leasing

Saman med De Lage Landen Finans tilbyr me også leasing og lån med salspant. For næringslivet er leasing eit godt alternativ til ordinære avdragslån.

Bustadfinansiering

Produktselskapet Eika Boligkreditt (EBK) er bustadkredittverksemda til Eika Gruppen AS. EBK gjer det mogleg for bankane å tilby langsiktig og konkurransedyktig bustadfinansiering.

Hjelmeland Sparebank har sidan 2011 nytta seg av EBK. EBK er eit godt produkt for banken då det gjer at banken kan ha eit konkurransedyktig tilbod i ein marknad med sterk fokus på renta.

Totalt har banken plassert lån for 589 mill. kroner i EBK.

Eigedomsmekling

Banken etablerte i 2008 rådgjevingskontor på Jørpeland saman med vår eigedomsmeklar Ryfylke Eiendomsmegling AS. Ryfylke Eiendomsmegling AS inngår som ein del av konsernet Hjelmeland Sparebank der banken eig 70% av selskapet.

Ryfylke Eiendomsmegling AS har bygd opp eit godt rykte, og står i dag fram som den fremste meklaren i Ryfylke. I 2013 gjekk dei inn i samarbeid med Aktiv og brukar det namnet i marknadsføring.

Resultatrekneskap

Føresetnad om vidare drift

Rekneskapen er gjort opp under føresetnad om at drifta av banken skal halda fram og styret stadfestar at slik føresetnad er til stades.

Driftsresultat før skatt syner eit overskot på 27,8 mill. kroner (konsern 28,5 mill. kroner). Noko lågare enn for 2018.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Hjelmeland Sparebank hadde i 2019 netto rente- og kredittprovisjons- inntekter på 44,0 mill. kroner (44,0) I høve til GFK er det 1,43 %, ein reduksjon på 0,03 prosentpoeng.

Det er i år betalt avgift til Bankenes Sikringsfond på 1,0 mill. kroner og det utgjør 0,03 % av GFK.

Andre driftsinntekter

Netto andre driftsinntekter er 17,0 mill. kroner (17,4) og i høve til GFK er det 0,55 % (0,58). Provisjon- og gebyrinntekter er redusert med 1,6 mill. kroner. Det har vore ein nedgang i formidling av lån til Eika Boligkreditt, som har ført til lågare provisjonsinntekt. Netto vinst på verdipapir og valuta er 0,4 mill. kroner. Eika Kapitalforvaltning har banken sitt mandat som forvaltar av obligasjonane.

Det er betalt utbytte frå Eika Gruppen på 4,6 mill. kroner og Eika Boligkreditt på 0,3 mill. kroner. Omsetning av valuta er ikkje vesentleg.

Driftskostnader

Driftskostnadane er på 33,5 mill. kroner (31,9), i høve til GFK utgjer det 1,09 % (1,05). Av dette utgjer kostnader til lønn 0,57 % (0,55). Sum lønn og administrasjonskostnader utgjer 28,3 mill. kroner (26,9).

Endring i avskrivning og andre driftskostnader er uvesentlege. Kostnadsprosenten er 55,2 % mot 52,3 % i 2018.

Tap og nedskrivningar

Lån og garantiar er gjennomgått og vurdert i samsvar med «Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantiar»

Netto tap på utlån og garantiar utgjer eit tap på 0,3 mill. kroner. Det er rekneskapsført inngått på tap utlån og garantiar med i alt 1,0 mill. kroner, konstatert tap 0,05 mill. kroner og ein reduksjon i individuelle nedskrivningar 0,7 mill. kroner.

Nedskrivning på grupper er vurdert etter banken sine retningslinjer og berekningsmodell, og redusert med 0,7 mill. kroner. Viser til note 2.

Skatt

Skattekostnaden er berekna til 6,0 mill. kroner (konsern 6,0 mill. kroner). Viser til note 15.

Disponering

Resultat av ordinær drift før skatt viser eit overskot på 27,8 mill. kroner (konsern 28,5 mill. kroner).

Av overskotet etter skatt på 21,8 mill. kroner, blir 7,6 mill. kroner utbetalt til eigarane i utbyte og 4,9 mill. kroner blir overført til utjamningsfond.

Kjernekapitalen er tilført 14,1 mill. kroner fordelt slik:

Auke i bankens fond	8,2
Auke i utjamningsfondet	4,9
Auke i gåvefondet	1,0

Banken hadde ved utgangen av året ein eigardelkapital på 111,8 mill. kroner, fordelt på 1.117.700 stk pålydande kr 100,-. Av desse eig banken 8.222 stk.

Balanse

Forvaltningskapitalen

Hjelmeland Sparebank sin forvaltningskapital har i 2019 hatt ein auke på 170,7 mill. kroner (-164,5) tilsvarande 5,8% (-5,3). Per 31.12. forvalta sparebanken 3.094,7 mill. kroner.

Utvikling i utlån

Brutto utlån til kundar i eiga bok utgjer ved årsskiftet 2.708,5 mill. kroner (2.534,9). Dette er ein auke på 173,5 mill. kroner, tilsvarande 6,8 % (-0,3%). Bankens utlån gjennom Eika Boligkreditt (EBK) er 588,7 mill. kroner. Samla vekst inkludert EBK er 163,1 mill. kroner. Utlån til privatkundar utgjer 71,2 %, til landbruk 11,7 % og til andre næringsdrivande 17,1 %

Viser til note 2.

Utvikling i innskot.

Innskot frå kundar er 1924,5 mill. kroner (1.801,3), ein auke på 123,1 mill. kroner tilsvarande 6,8 %. Innskotsgarantiordninga dekkjer 67 % av totale innskot. Bankens har ved årsskiftet ei innskotsdekning på 71,1, som er litt lågare enn gjeldande strategi. Bankens har ei tilfredstillande spreiding av innskota og styret vurderer likviditetsrisikoen i innskotsportefølje som avgrensa.

Verdipapir

Hovudmålet med kjøp av obligasjonar er å støtta lovpålagte krav til likviditet. Banken si portefølje på 222,0 mill. kroner i obligasjonar blir nytta som likviditetsreserve og ikkje som handelsportefølje.

Obligasjonane har flytande rente og rentesatsen blir regulert i samsvar med endringane i 3 mnd. NIBOR- renta. Sjå note 6.

Banken sit nå med ein portefølje på anleggsaksjar på 54,3 mill. kroner og eit rentefond på 6,1 mill. kroner.

Eigenkapital/Kapitaldekning

Etter disponering av overskot er banken sin eigenkapital nå 328,1 mill. kroner (314,3). Eigenkapitalen består av sparebankfondet på 134,9 mill. kroner, gåvefond 7,3 mill. kroner og utjamningsfond 73,8 mill. kroner. I tillegg innskoten eigenkapital på 111,8 mill. kroner og overkursfond på 1,1 mill. kroner. Banken eig sjølv eigenkapitalbevis for 0,8 mill. kroner.

Kapitaldekninga ved utgangen av året er 22,96 % (21,24%). Styresmaktene sitt krav på minimum er 12,5 % inklusiv bufferkrav.

Kjernekapitaldekning er 21,07 % og rein kjernekapitaldekning er på 18,87 %.

Styret vurderer at banken er godt kapitalisert. Viser til note 3.

Rapportering av kapitaldekning ved konsolidering samarbeidande grupper blir vist i note 3.

Konsernet Hjelmeland Sparebank

Konsernet består av Hjelmeland Sparebank og Ryfylke Eiendomsmeistring AS, der banken har ein eigardel på 70%. Sjå note 18.

Risikostyring

Verksemda i Hjelmeland Sparebank skal vera innafor ramma låg til moderat risikoprofil. Styret meiner at den interne kontrollen er i samsvar med forskrift om risikostyring og internkontroll. Banken har etablert eigne strategiar for risiko, og det er konkrete mål for styring og rammer. Desse strategiane blir reviderte årleg saman med banken sin planprosess elles.

Med bakgrunn i Finanstilsynet sine føresegner om kontrollansvar og internkontroll i sparebankar, har styret etablert systematisk overvåkings- og rapporteringssystem på alle nivå for dei ulike hovudområda i banken.

Ansvarleg for dei ulike områda rapporterer kvartalsvis med ein utvida årleg rapport til dagleg leiar. På bakgrunn av innkomne rapportar og eiga vurdering gir banksjefen ei totalvurdering av internkontrollen til styret. Ekstern revisor får rapporten, og gir ein uttale til styret om at arbeidet er gjennomført og at rapporten er i samsvar med den faktiske stoda i organisasjonen.

Rapportane angir at kontrollen er på eit akseptabelt nivå.

Styret og banken har utarbeidd ICAAP-rapport og kartlagt kva kapital banken må ha i ulike framskrivingar med nedgang i økonomien, samt risikoområda og kva kapital me må ha i høve til dei.

Interne ressursar har i 2019 blitt nytta til rapportering og oppfølging.

Operasjonell risiko

Risiko for at tilsette, underleverandører, system, maskinar og bygg ikkje verkar i samsvar med føresetnaden og at banken som følgje av dette misser inntekter, forretningar eller blir påført kostnader.

For å avgrensa og overvaka den operasjonelle risikoen har banken m.a. gjort fylgjande:

Fysisk sikra bankbygg og teknisk utstyr.

Utarbeidd rutinar for ansvar og oppgåvedeling for kredittytting, plassering og pengehandtering.

Systematisk vidareutdanna dei tilsette for ved det å gjera dei betre kvalifisert for arbeidet.

Utarbeidd rutinar for rapportering til styret ved driftsavvik i høve til norm.

Etter styret si meining er den operasjonelle risikoen i banken middels.

Strategisk risiko

Risiko for tap av utlåns- og innskotsmidlar på grunn av feil pris eller dårleg service, risiko for tap av konkurransekraft ved feil kostnadsnivå og risiko for tap av omdømme ved feil profil i marknaden.

Banken har synt evne til raskt å tilpassa seg nye rammevilkår frå styresmaktene. Som liten institusjon med evne til å gjera raske vedtak for å tilpassa seg endra marknadshøve vurderer styret den strategiske risikoen som relativt liten.

Likviditetsrisiko

Risiko for at banken ikkje har nok likvider til å dekkja banken sine skyldnader ved forfall.

Banken har gjennom året hatt god likviditet.

Samsvaret mellom innskot frå kundar og utlån til kundar er ved utgangen av året på 71,1 %. Det er uendra frå førre år.

Det var i 2019 forfall 100 mill. kroner i KfS og to obligasjonslån på til saman 200 mill. kroner. Banken har ein unytta trekkrett i DNB på 125 mill. kroner.

Per 31.12.19 har banken eit LCR-nivå på 140.

Styret vurderer likviditetsrisikoen som låg til moderat.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko blir definert som risiko for tap i marknadsvardi knytt til portefølje av finansielle instrument som følgje av svingingar i aksjekursar, valutakursar, renter og råvareprisar.

Hjelmeland Sparebank si obligasjonsportefølje blir forvalta av Eika Kapitalforvaltning. Dei forvaltar etter eit mandat vedteke av styret i banken. Porteføljen er i dag papir som er langt mindre utsett for fall i verdi enn tidlegare år. Ein stor del er OMF.

Deler av banken si portefølje ligg i Norges Bank og er nytta som sikkerheit for lån banken kan ta opp der.

Banken har vald å ha ein låg risikotoleranse. Marknadsrisiko er ikkje eit kjerneområde for banken. Banken skal ikkje aktivt ta posisjoner og skal i hovudsak berre ha marknadsrisiko som følge av banken sin inn- og utlånsaktivitet og banken sitt behov for likviditetsforvaltning i renteberande verdipapir.

Samla vurdering av banken sin marknadsrisiko er vurdert som låg til moderat.

Renterisiko

Risiko for at renta på kundeinnskot og på lån frå andre finansieringskjelder endrar seg raskare enn det er råd å få endra på vilkåra for lån til kundar og til finansinstitusjonar.

Det har vore ein auke i innskot til fast rente. Per 31.12.19 er desse innskota 370 mill. kroner (391). Elles er det i banken innskot for 112 mill. kroner (44) kor renta er relatert til 3 mnd NIBOR. Tilsvarande utlån representerer 81 mill. kroner (89)

Ved renteendringar oppover medfører det at me har eit visst rentetap på grunn av at lovverket ikkje får regulert utlånsrenta like raskt som innskotsrenta, og motsett ved fall i renta.

Obligasjonane som banken eig har flytande rente med regulering kvart kvartal i høve til endring i 3 mnd. NIBOR. Det same gjeld for obligasjonslåna som sparebanken har tatt opp. Risikoen for rentetap som følgje av at sparebanken ikkje raskt nok kan tilpassa rentenivået i banken i høve til endringar i det generelle rentenivået i samfunnet er låg til moderat.

Valutarisiko

Risiko for tap ved at kursen mellom norske kroner og utanlandsk valuta skal endra seg i disfavour av den valutaposisjonen banken måtte ha.

Ved årsskiftet har Hjelmeland Sparebank ingen lån i utanlandsk valuta. Sparebanken har ei mindre beholdning av kontantar i valuta for å ivareta kundane sine behov for reisevaluta. Indirekte har banken også ein valutarisiko ved at det er garantert for lån i valuta som kundar har tatt opp. Låna utgjør 41,8 mill. kroner (45,2) kroner og er spreidde i fleire valutaslag, men i hovudsak CHF. Låna er sikra med pant. Ingen av engasjementa er vurdert som tapsutsette.

Garantiar kan blir fornya dersom kunden stiller tilstrekkeleg sikkerheit og likviditet til å dekkja disagio fortløpande.

Styret vurderer krava til å vera tilstrekkelege slik at banken har låg risiko knytt til slike garantiar.

Kursrisiko

Risiko for at omsetningsverdien på banken si verdipapirportefølje kan bli redusert i høve til bokført verdi og at det av dette oppstår bokføringsmessig tap for banken.

Obligasjonane banken eig er forvalta av Eika Kapitalforvaltning og per 31.12. er bokført til 222,0 mill. kroner (207,7). Styret har vedteke grenser for maksimal eksponering i selskap og sektor og dette blir rapportert til styret månadleg.

Banken sine anleggsaksjar er strategisk plassering i Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Samla sett er det styret si vurdering at kursrisikoen i banken er låg.

Kredittrisiko

Risiko for at ein kunde ikkje kan dekkja sine skyldnader ved forfall, t.d. ikkje betala attende eit lån på grunn av manglande betalingsevne eller vilje.

Risikoklassifiseringa er ein integrert del av kredittvurderingsprosessen i banken, og for alle vesentlege engasjement skal det etter banken sine rutinar føreligga ei risikoklassifisering. Det blir brukt ein standardisert modell som er felles for både privatmarknaden og næringslivmarknaden, men kriteria som ligg til grunn for klassifiseringa er vekta ulikt i dei to marknadene.

Låna er fordelte på mange små låntakarar i ulike bransjar. Dei største engasjementa blir regelmessig og minst kvart kvartal vurderte av administrasjonen, med minst årleg rapport til styret.

Risikoklassifisering av brutto utlån går fram av note 2.

Kredittrisiko og oppfølging av tapsutsette engasjement er av stor viktighet, og blir overvaka gjennom analysar, rapportering misleghald, restanse og overtrekk.

Styret får framlagt kvartalsvise kredittrapportar som syner risikoen banken har tatt på området sett mot dei rammer styret har satt i kredittpolicy. Rapporten er brukt gjennom fleire år og gir administrasjonen og styret viktig informasjon om banken si risikostyring på kredittområdet.

Finanstilsynet sine «Retningslinjer for forsvarlig utlånspraksis» er implementert i banken si kreditthandbok.

Oppfølging og kontroll med kredittrisikoen blir sett på som god, og styret vurderer den samla kredittrisikoen som moderat.

Personaltilhøve, miljø og tryggingstiltak

Det er ved utgangen av året 21 tilsette i banken som utgjør 19,7 årsverk i bankdrifta og 0,3 årsverk i reinhaldsfunksjon. Lån til tillitsvalde og tilsette går fram av note 12.

Fråvær

Fråværet syner slik utvikling:

2019	2018
2,11	3,03

Sjuefråværet har i året våre noko lågare enn 2018. Hjelmeland Sparebank er ei IA-verksemd.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring gjennom forsikrings- selskap for sine tilsette.

Ytre miljø

Sparebanken driv ikkje verksemd som ureinar det ytre miljø ut over det som følgjer av vanleg bankdrift.

Arbeidsmiljø

Banken ser det som viktig med god trivsel og godt arbeidsmiljø.

Ulykke og skader

Det har ikkje vore ulykker eller skader av noko slag i 2019.

Samfunnsansvar

Hjelmeland Sparebank skal være ei viktig kjelde til vekst og trivsel i Ryfylke og vera det naturlege valet for tenester innan banken sitt virkeområde. Som leiande finansinstitusjon for målgruppene vil Hjelmeland Sparebank i samarbeid med andre, bidra til ei positiv utvikling i distriktet.

Me skal leggja stor vekt på at kundane er tilfredse med dei tenester dei mottar og skal føla seg velkomne i banken. Gjennom tilfredshet over tid skal me skapa gode relasjonar med kundane.

Drifta skal vera basert på strenge krav til etikk og forretningsmoral. Høvet til kundar og kollegaer skal vera basert på dei etiske grunnverdiar som gjeld for finansnæringa generelt og banken sine etiske retningslinjer. Banken skal ha ein organisasjonskultur prega av våre verdiar og kontinuerlig læring.

Hjelmeland Sparebank har i alle år bidrege til lokalsamfunnet og Ryfylke, som også er vårt nedslagsområde, både med sponsormidlar og frå gåvefond. I slutten av 2013 stod Røggjelstad Idrettsanlegg som er ein godkjent kunstgrasbane, som banken samla har gitt 3,0 mill. kroner til. Anlegget var stort sett ferdig i 2018, med unntak av uteområde som hadde oppstart i 2019 og er venta ferdig i 2020. Banken er sponsor for fleire av idrettslaga i fylket, i tillegg til Hjelmeland Teaterlag og enkeltutøvarar innan skiidrett, trail m.m. Banken har vore hovudsponsor for Frukt og Laks Festivalen sidan starten. Me har frå gåvefondet vårt gitt til mange av dei aktivitetane som ikkje naturleg ville fått av sponsormidlane våre. Det vere seg skyttarlag, fritidsklubber, fritid/turposter, korps, ungdomslag, bygderåd, bedehus, teaterlag og fleire.

Dei fleste ungdomane i Hjelmeland vel å flytta frå bygda når dei skal ta vidare utdanning. Hjelmeland Sparebank har tatt kontakt med skulen og tilbydd læremateriale og personlege ressursar, til å førebu dei unge til å handsama eigen økonomi.

Det er fleire kvinner enn menn tilsette banken. I leiargruppa på 3, er det ei kvinne. Blant rådgjevarane er det eit fleirtal kvinner. I banken sitt styre er 3 av 6 medlemmer kvinner. Me meiner det ikkje blir gjort skilnad på tilsette eller ved tilsettingar på grunn av kjønn, nasjonalt opphav, religion eller livssyn.

Hjelmeland Sparebank er oppteken av sitt samfunnsansvar og har innarbeida dette i overordna retningsliner under konkrete emne som etikk, helse, arbeidsmiljø og sikkerheit, ytre miljø, arbeid mot kvitvasking og økonomisk kriminalitet og me har årleg gjennomgang av rutinar og instruksar, samt etterleving lovverket rundt dette.

Banken har ingen forskings- og utviklingsaktivitet.

Eigartilhøve/organisasjon

Hjelmeland Sparebank er ein institusjon som er dels sjølv eigande og dels eigd av andre som eig eigenkapitalbevis, og er organisert i samsvar med sparebanklova, samt lov om finansieringsverksemd og finansinstitusjonar. Sjå note 25

Forstandarskapet

Det høgaste organet i banken er forstandarskapet som har 16 medlemmer:

6 blir valde av eigarane av eigenkapitalbevisa,

2 blir valde av kommunestyret,

4 blir valde av innskytarane, og

4 blir valde av og mellom dei tilsette.

Forstandarskapet fastset banken sine vedtekter, vedtek banken sitt rekneskap, vel banken sine representantar i styre og kontrollnemnd. Honorar til medlemmene i forstandarskapet går fram av note 12.

Leiar i forstandarskapet er Dagfinn Svadberg Hatløy

Styret

Forstandarskapet vel 6 medlemmer til styret, som saman med banksjefen er ansvarleg for drifta av sparebanken.

Styret har i året hatt 11 ordinære møte. I tillegg har det vore eit strategimøte, samt møte på telefon for avklaring av saker som ikkje kan venta til ordinært møte. På styremøta er det mellom anna gjennomgått periodiske rekneskap målt mot budsjett og fjoråret. Vidare går styret gjennom administrasjonen sine rapportar over utviklinga i banken, samt omsetning av verdipapir og større kredittsaker. Styret får òg rapportar som viser status på arbeidet med styret sine vedtak og kor banken ligg i høve til dei strategiske måla. Styret følgjer ein plan for revidering av styringsdokumenta i banken.

Honorar til styret går fram av note 12.

Leiar i styret er Lise Hansson

Revisjon

Til å kontrollera verksemda er sparebanken pliktig å ha revisor.

Meldinga frå revisor ligg ved årsmeldinga. Godtgjersla til revisjonen går fram av note 14.

Statsautorisert revisor Inge Soteland frå RSM har denne oppgåva i banken.

Utsiktene framover

Styret ser det som eit hovudmål å sikra ei langsiktig og stabil verdiauke av banken gjennom å utvikla vidare den verksemda me i dag driv. Dette skal skje innanfor dei rammer som går fram av finanslovgivinga, banken sine vedtekter og dei retningsliner forstandarskapet har gitt. Me skal yte fullgod service til kundane og sikra tilstrekkeleg vekst i storleik og tilbod for å møta og halda følge med utviklinga i banken sitt virkeområde. Banken skal sikra trygge og interessante arbeidsplassar og vera attraktiv for personar med realkompetanse i samsvar med stadig stigande kvalifikasjonskrav, og me skal ta godt vare på dei tilsette.

Styret forventar at 2020 skal bli eit godt år for banken. Den underliggjande drifta har utvikla seg godt. Det er ytterlegare potensiale ved fleksibel bruk av dei ulike ressursane me rår over i banken, for å løysa både eksisterande oppgåver på ein meir rasjonell måte og å kunna ta på oss nye oppgåver.

Banken skal over tid gi eigarane direkteavkastning på minimum 3% over snitt risikofri rente for tilsvarende periode.

Takk!

Styret vil retta ein spesielt stor takk til dei tilsette i banken for all innsats i 2019. Vidare vil styret takka kundane og eigarane for tilliten dei syner og for ein god oppslutnad om Hjelmeland Sparebank, som gjer det mogleg for oss å driva vidare som ein sjølvstendig og frittstående finansinstitusjon.

Me ønskjer at godt samarbeid og felles innsats skal gje positiv utvikling for banken og regionen i åra framover.

4130 Hjelmeland, den 31.desember 2019/13. februar 2020.

 Lise Hansson Styreleiar	 Geir Ole Terøy	 Tore Berntsen
 Berit T. Skiftun	 Liv Jorunn Tjelmeland	 Odd Magne Hetlied
 Søsanna Poulsen Banksjef		

RESULTATOPPSTILLING

<i>Tall i tusen kroner</i>		Morbank		Konsern	
	NOTE	2019	2018	2019	2018
Renter og lignande inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjonar		2.129	1.692	2.129	1.692
Renter og lignande inntekter av utlån til og fordringer på kunder		88.367	84.026	87.876	83.520
Renter og lignande inntekter av sertifikater og obligasjoner		4.280	3.128	4.280	3.128
Sum renteinntekter og lignande inntekter		94.777	88.846	94.286	88.340
Renter og lignande kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		4.124	4.813	4.124	4.813
Renter og lignande kostnader på innskou frå og gjeld til kundar		27.930	23.873	27.874	23.801
Renter og lignande kostnader på utstedte verdipapir		14.720	12.432	14.720	12.432
Renter og lignande kostnader på ansvarleg lånekapital	7	2.997	2.449	2.997	2.449
Andre rentekostnader og lignande kostnader	8	977	1.254	977	1.254
Sum rentekostnader og lignande kostnader		50.748	44.822	50.692	44.749
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		44.029	44.024	43.594	43.591
Inntekter av aksjar, andelar og verdipapir med variabel avkastning		5.163	3.923	5.163	3.923
Sum utbytte og andre inntekter av verdipapir med variabel avkastning		5.163	3.923	5.163	3.923
Garantiprovisjoner		1.307	1.414	1.307	1.414
Andre gebyr- og provisjonsinntekter		11.833	13.276	11.833	13.276
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå bankjenester	9	13.140	14.690	13.140	14.690
Andre gebyr og provisjonskostnader		1.988	1.911	1.988	1.911
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktenester	9	1.988	1.911	1.988	1.911
Netto verdiendring og vinst/tap på sertifikat, obligasjonar og andre rentebærande verdipapir		(96)	53	(96)	53
Netto verdiendring og vinst/tap på aksjer og andre verdipapir med variabel avkastning		225	159	225	159
Netto verdiendring og vinst/tap på valuta og finansielle drivat		268	259	268	259
Sum netto verdiendring og vinst/tap på valuta og verdipapir som er omløp	6	397	471	397	471
Driftsinntekter faste eigendommer		233	201	233	201
Andre driftsinntekter		27	36	9.791	4.742
Sum andre driftsinntekter		261	237	10.025	4.943
Netto andre driftsinntekter		16.972	17.410	26.736	22.116
Sum driftsinntekter		61.001	61.433	70.330	65.707
Lønn		13.496	13.054	17.992	16.490
Pensjoner	10	1.099	750	1.099	750
Sosiale kostnader		3.411	2.691	3.411	2.691
Administrasjonskostnader		10.418	10.428	10.418	10.428
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	11	28.425	26.923	32.920	30.359
Ordinære avskrivninger		305	305	600	601
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eigendeler	13	305	305	600	601
Driftskostnader faste eigendommer		781	667	781	667
Andre driftskostnader		3.945	3.980	7.791	4.974
Sum andre driftskostnader	14	4.726	4.647	8.572	5.641
Sum driftskostnader		33.456	31.875	42.092	36.601
Tap på utlån		237	94	237	95
Tap på garantiar m.v.		(500)	-	(500)	-
Sum tap på utlån, garantiar m.v.	2	-263	94	-263	95
Vinst/tap		12	2.296	12	2.296
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og vinst/tap på verdip. som er i	6	12	2.296	12	2.296
Resultat av ordinær drift før skatt		27.821	31.760	28.513	31.307
Skatt på ordinært resultat	15	6.034	6.731	6.034	6.731
Resultat for rekneskapsåret		21.786	25.029	22.480	24.577
Overført til/frå sparebankens fond		8.232	9.448	-	-
Avsatt til utbytte		7.611	8.705	-	-
Overført til/frå gåvefond		1.000	1.000	-	-
Overført til utjevningfond		4.943	5.877	-	-
Sum overføringer og disponeringer	22	21.786	25.029	-	-

EIGENDELER

Tall i tusen kroner

	Noter	Morbank		Konsern	
		2019	2018	2019	2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker	16	68.701	68.900	68.701	68.900
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppseingsfrist		30.239	55.936	30.239	55.936
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppseingsfrist		6.750	6.750	6.750	6.750
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		36.989	62.686	36.989	62.686
Kasse- / drifts- og brukskredittar		121.373	125.411	110.670	114.530
Byggjelån		24.572	37.477	24.572	37.477
Nedbetalingslån		2.562.561	2.372.088	2.562.561	2.372.088
Sum utlån og fordringer på kundar, før nedskrivninger	2	2.708.507	2.534.976	2.697.804	2.524.095
Individuelle nedskrivninger på utlån	2	(7.931)	(10.686)	(7.931)	(10.686)
Nedskrivninger på grupper av utlån	2	(11.300)	(12.000)	(11.300)	(12.000)
Sum netto utlån og fordringer på kunder		2.689.276	2.512.290	2.678.573	2.501.409
Sertifikat og obligasjoner utsendt av det offentlege		46.071	34.094	46.071	34.094
Sertifikat og obligasjoner utsendt av andre		175.945	173.589	175.945	173.589
Sum sertifikat og obligasjoner	6	222.016	207.683	222.016	207.683
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		60.449	56.663	60.449	56.663
Sum aksjer, andelar og andre verdipapir med variabel avkastning	6	60.449	56.663	60.449	56.663
Eigarinteresser i andre konsernselskap		4.522	4.522	-	-
Sum eigarinteresser i konsernselskap	17, 18	4.522	4.522	-	-
Maskiner, inventar og transportmidler		-	-	54	34
Bygninger og andre faste eigendommer		5.968	6.274	16.891	17.467
Sum varige driftsmidler	13	5.968	6.274	16.945	17.501
Andre eigendeler		23	6	23	6
Sum andre eigendeler		23	6	23	6
Opptente ikkje mottatte inntekter		4.769	3.756	7.661	6.382
Forskotsbetalte ikkje påløpne kostnader		1.965	1.168	2.040	1.223
Andre forskotsbetalte ikkje påløpte kostnader		1.965	1.168	2.040	-
Sum forskotsbetalte ikkje påløpte kostnader og opptente ikkje mottatte inntekter		6.734	4.925	9.701	7.605
SUM EIGENDELER		3.094.678	2.923.948	3.093.395	2.922.452

GJELD OG EIGENKAPITAL

Tall i tusen kroner	Noter	Morbank		Konsern	
		2019	2018	2019	2018
Lån og innskot frå kredittinstitusjoner utan avtalt løpetid eller oppseingsfrist		7	7	7	7
Lån og innskot frå kredittinstitusjonar med avtalt løpetid eller oppseingsfrist		175.000	225.000	175.000	225.000
Sum gjeld til kredittinstitusjonar	19	175.007	225.007	175.007	225.007
Innskot frå og gjeld til kunder utan avtalt løpetid		1.096.309	1.021.931	1.096.757	1.023.248
Innskot frå og gjeld til kunder med avtalt løpetid		828.169	779.400	828.169	779.400
Sum Innskot frå og gjeld til kunder	19	1.924.478	1.801.331	1.924.926	1.802.648
Obligasjonsgjeld		577.854	505.103	577.854	505.103
Sum gjeld stiftet ved utsending av verdipapir	20	577.854	505.103	577.854	505.103
Anna gjeld		16.624	19.838	16.624	19.838
Sum anna gjeld	21	16.624	19.838	16.624	19.838
Påløpte kostnader og mottatte ikkje opptente inntekter		7.665	7.882	9.032	8.859
Utsett skattefordel	15	(2)	12	(2)	12
Individuelle avsetningar på garantiansvar	2	-	500	-	500
Andre avsetningar for påløpte kostnader og forpliktelser		(0)	(0)	-	-
Sum avsetningar for påløpte kostnader og forpliktelser		-2	512	-2	512
Ansvarleg lånekapital		35.000	50.000	35.000	50.000
Anna ansvarleg lånekapital		30.000	-	30.000	-
Sum ansvarleg lånekapital	20	65.000	50.000	65.000	50.000
SUM GJELD		2.766.627	2.609.672	2.768.442	2.611.967
Eigenkapitalbevis		111.770	111.770	111.770	111.770
Overkursfond		1.125	1.125	1.125	1.125
Beholdning av egne aksjer/grunnfondsbevis		(822)	(1.022)	(822)	(1.022)
Sum innskutt eigenkapital	22	112.072	111.872	112.072	111.873
Sparebankens fond		134.900	126.668	131.376	122.659
Gåvefond		7.281	6.873	7.281	6.873
Utjevningsfond		73.797	68.864	73.797	68.864
Minoritetsinteresser		-	-	428	220
Sum opptjent eigenkapital	22	215.978	202.404	212.882	198.615
SUM EIGENKAPITAL		328.051	314.277	324.954	310.487
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL		3.094.678	2.923.949	3.093.395	2.922.454
Poster utenom balansen					
Garantiansvar	23	69.148	78.963	69.148	78.963
Garantiar til Eika Boligkreditt	23	9.157	8.738	9.157	8.738
Forpliktingar		78.975	87.911	78.975	87.911

4130 Hjelmeland, den 31. desember 2019/13. februar 2020.

Lise Hansson
Styreleiar

Leif Ole Terøy

Tore Berntsen

Berit T. Skiftun

Liv Jorunn Tjelmeland

Odd Magne Hetlelid

Søsanna Poulsen
Banksjef

KONTANTSTRAUMOPPSTILLING – DIREKTE METODE

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Kontantstrøm frå operasjonelle aktivitetar				
Endring utlån til kundar	(176.723)	7.818	(177.164)	7.562
Renteinnbetalinger på utlån til kundar	88.367	84.026	87.876	84.026
Endring innskot frå kundar	123.147	29.403	122.278	30.232
Renteutbetalinger på innskudd frå kunder	(28.906)	(25.127)	(27.874)	(25.127)
Endring gjeld til kredittinstitusjonar/innskudd kredittinstitusjoner med binding	1	7	1	7
Renter på gjeld til kredittinstitusjonar/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner med binding	2.129	1.175	2.129	1.175
Endring sertifikat og obligasjonar	(14.333)	(13.955)	(14.333)	(13.955)
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjonar	4.280	3.128	4.280	3.128
Netto provisjonsinnbetalinger	11.151	12.779	11.151	12.779
Sum netto verdiendring og gev/tap på valuta og vp. som er omløpsmidlar	172	312	172	312
Omsetning kortsiktige investeringer i aksjar og fondsandeler	(493)	-	(493)	-
Utbetalinger til drift	(38.528)	(36.831)	(37.760)	(37.404)
Betalt skatt	(6.048)	(4.742)	(6.048)	(4.742)
Utbetalte gaver	-	-	-	-
A Netto likviditetsendring frå operasjonelle aktivitetar	-35.783	57.992	-35.784	57.992
Kontantstrøm frå investeringar				
Investering i varige driftsmidler	-	-	-	-
Innbetaling fra sal av varige driftsmidler	-	-	-	-
Langsiktige investeringer i aksjar	(4.149)	(6.059)	(4.149)	(6.059)
Innbetaling frå sal langsiktige investeringer i aksjar	573	-	573	-
Utbytte frå langsiktige investeringer i aksjar	5.163	3.923	5.163	3.923
B Netto likviditetsendring investering	1.587	-2.136	1.587	-2.136
Kontantstrøm frå finansieringsaktivitetar				
Netto inn-/utbetaling ved utsending/forfall gjeld stifta ved utsending av verdipapir	72.752	(210.400)	72.752	(210.400)
Renteutbetalinger på gjeld stifta ved utsending av verdipapir	(14.720)	(12.432)	(14.720)	(12.432)
Netto inn-/utbetaling av lån frå kredittinstitusjonar	(50.000)	-	(50.000)	-
Renter på gjeld til kredittinstitusjonar	(4.124)	(4.297)	(4.124)	(4.297)
Netto inn-/utbetaling ved utsending/forfall ansvarlege lån	15.000	-	15.000	-
Renteutbetalinger på ansvarlege lån	(2.997)	(2.449)	(2.997)	(2.449)
Emisjon av egenkapitalbevis	-	-	-	-
Utbytte til egenkapitalbeviserne	(7.611)	(8.705)	(7.611)	(8.705)
C Netto kontantstrøm frå finansieringsaktivitet	8.299	-238.284	8.299	-238.284
A + B + C Netto endring likvider i perioda	-25.896	-182.428	-25.897	-182.428
Likviditetsbeholdning 1.1	124.837	307.264	124.837	307.264
Likviditetsbeholdning 31.12	98.940	124.836	98.940	124.836
Likvidetsbeholdning spesifisert:				
Kontantar og fordringer på Sentralbanken	68.701	68.900	68.701	68.900
Fordringer på kredittinstitusjonar uten oppseingstid	30.239	55.936	30.239	55.936
Likviditetsbeholdning	98.940	124.837	98.940	124.837

GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

Banken sin årsrekneskap er utarbeidd i samsvar med Rekneskapsloven av 1998, forskrift om årsrekneskap for bankar samt god rekneskapskikk i Norge, og gir et rettvisebilde av banken sitt resultat og stilling. Under enkelte noter er det tatt inn ytterlegare forklaring og henvising til postar i resultatrekneskap og balanse. Alle beløp i resultatrekneskap, balanse og noter er i heile tusen kroner dersom ikkje anna er oppgitt. Bankens vil fra 1.1.2020 rapportere iht. IFRS. Overgangen vil skje med virkning for 1. kvartal 2020. Overgangseffekten er ikke klar, men forventes å medføre økte balanseførte verdier av aksjer og bygninger samt økte gruppevis nedskrivninger. Effekten på bankens egenkapital og kapitaldekning forventes ikke å bli vesentlig, jf note 26.

RESULTATPOSTAR

Bruk av estimater

Det er brukt estimat og forutsetninger som har påverka resultatrekneskapen og verdsetting av egedelar og gjeld, samt usikre egedelar og forpliktingar på balansedagen under utarbeiding av rekneskapen i høve til god reknekapsskikk.

Periodisering av renter, provisjonar og gebyr

Renter, provisjonar og gebyr blir ført i resultatrekneskapen etter kvart som dei blir opptente som inntekter eller påkomne som kostnader. Etableringsgebyr som ikkje overstig kostnader ved etablering av det enkelte utlån, blir ikkje periodiserest over lånet si løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskotsbetalte inntekter ved utgangen av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptente, ikkje betalte inntekter ved utgangen av året blir ført som inntekt, og ført som egedel i balansen. På engasjement der det blir gjort nedskrivingar for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året det blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap blir ført i resultatet ifølge FIFU-prinsippet. Det vil sei at den enkelte handel for vedkomande verdipapir blir reskontroført og resultatført separat. Kjøp og salg av verdipapir blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – FORKLARING OG DEFINISJONAR

Vurdering av utlån

Banken sine utlån er vurdert til verkeleg verdi når dei blir utbetalte. Gebyr ved etablering av lån overstig ikkje kostnadene og blir inntektsført løpande.

Boliglån overført til og formidla til EikaBoligkreditt AS (EBK) er ikkje balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å vera overført til EBK, også for overførte lån som tidlegare har vore på banken sin balanse, og er derfor frårekna.

Engasjement som ikkje er misleghaldne.

Banken vurderer kvart kvartal utlåns- og garantiportefølgja, både for nærings- og personkunder. Engasjement over 1,0 mill. kr for BM-kunder og 0,1 mill for PM-kunder blir vurdert særskilt. For engasjementa er det verdien av banken sin sikkerheit, låntaker si betalingsevne etc. som blir vurdert. Dersom gjennomgangen viser at banken kan pårekna tap, blir tapet bokført i rekneskapen som individuell nedskriving.

Engasjement som er misleghaldne.

Eit engasjement er misleghalde når kunden ikkje har betalt forfallen termin innan 90 dagar etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikkje er inndeckt innan 90 dagar etter at rammekreditten er overtrekt. eller når overtrekk på rammekreditt ikkje er inndeckt innan 90 dagar etter at rammekreditten er overtrekt.

Ved misleghald blir kunden sitt samla engasjement vurdert. Låntakar si tilbakebetalingsevne og sikkerheit avgjer om eit tap blir pårekna. Sikkerheiten blir vurdert til antatt lågaste realisasjonsverdi på berekningstidspunktet, med frådrag for salgskostnader. Dersom det føreligg objektive bevis på verdifall på banken sine krav, blir dette bokført som individuelle nedskrivinger.

Konstaterte tap

Ved misleghald over 90 dager, stadfesta konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerheit og evne til betaling for å få oversikt over banken sin risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, blir engasjementet normalt først behandla som individuell nedskrivning. Engasjementet blir rekna som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfesta, tvangspant ikkje har ført fram eller som følgje av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregna verdifall på engasjementet blir då bokført som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivningar blir ført til inntekt. Endeleg konstaterte tap blir fjerna frå banken si låneportefølgje og frå individuelle nedskrivningar månaden etter at alle sikkerheiter er realisert og det er konstatert at kunden ikkje er søkegod.

Reversering av tidlegare tapsavsette engasjement

Reversering av tidlegare tapsavsette engasjement skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan bli knytt til ei hending treft etter tidspunktet for nedskrivning.

Nedskrivningar på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil sei nedskrivning utan at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivninga er basert på objektive bevis for verdifall i banken si låneportefølgje ut fra banken si vurdering av risiko for manglande evne til betaling basert på ein analyse av risiko og historiske tal for tap og med grunnlag i banken sitt risikoklassifiseringssystem. Andre forhold kan vera verdifall på fast eigedom ved auka marknadsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Individuelle nedskrivningar på utlån

Vurdering av om det føreligg objektive bevis for verdifall skal banken ta enkeltvis av alle utlån som blir sett på som vesentlege. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og kor nedskrivning er gjennomført skal ikkje med i gruppevurdering av utlån. Banken fordeler sine utlån på PM – lån til personmarknaden og BM – lån til bedriftsmarknaden.

FINANSIELLE INSTRUMENT

Finansielle derivat

Banken kan nytta seg av finansielle derivat for å kunna sikra eksponeringa mot renterisiko som oppstår gjennom banken si verksemd. Det er ein derivatavtale pr 31.12.2019.

Verdipapir

Verdipapirbeholdninga blir spesifisert og verdivurdert ved utløpet av kvar rekneskapsperiode (månedleg). Omløpsportefølgjen og anleggspportefølgje blir verdivurdert etter forskjellige reglar og kvar for seg. Sjå note 8.

Obligasjonar og sertifikater

Banken har obligasjonar definert som andre omløpsmidlar. Andre omløpsmidlar er vurdert til den lågaste verdi av anskaffings-kostnad og verkeleg verdi. Obligasjonsbeholdninga er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er ein del av banken sin likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til ein profesjonell aktør, og forvalteren står også for verdifastsettinga av verkeleg verdi for dei enkelte obligasjonane og sertifikatene. Det blir nytta priser notert i marknaden. Når noterte prisar ikkje ligg føre blir det rekna verkeleg verdi i spread-matrise utarbeidd av Verdipapirfondenes forening.

Aksjar og eigenkapitalbevis

Aksjar og eigenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidlar. Omløpsmidlar blir vurdert til den lågaste verdi av anskaffingskost og verkeleg verdi. Grunnlag for verkeleg verdi for børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for verkeleg verdi for ikkje børsnoterte aksjar som er omløpsmidlar eller anleggsmidlar, er anskaffingskost. Dersom verkeleg verdi av aksjane klassifisert som anleggsmidlar fell under anskaffingskost, og verdifallet er vurdert ikkje å vera av forbigående karakter, blir aksjane skrivne ned. Nedskrivninga blir reversert i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikkje lenger er til stades.

VARIGE DRIFTSMIDDEL OG IMMATERIELLE EIGEDLAR

Varige driftsmidler

Varige driftsmiddel blir vurdert i balansen til anskaffingskost, fråtrekt ordinære bedriftsøkonomiske avskrivningar og eventuelle nedskrivninga. Nedskrivningar blir tatt i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lågare enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høgast av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivningar blir berekna på grunnlag av egedelen si antatt økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Pensjonsforpliktingar og pensjonskostnadar

Banken har i 2016 avsluttet ytelsesbasert pensjonsordning, og alle ansatte er i dag omfattet av bankens innskuddsordningen. Innskottsordninga blir løpende kostnadsført. Rekneskapsmessig behandling av ny AFP-ordning vil, grunna manglande informasjon og pålitelighet i berekningar, bli likestillt med innskuddsordning og kostnadsført med årets premiebetaling inntil avklaring omkring berekningane føreligg.

Skatt

Skatt blir kostnadsført når den påløper og er knytta til det rekneskapsmessige resultat før skatt. I tillegg inngår 0,15% formuesskatt i skattekostnaden. Netto utsatt skatt/skattefordel er berekna med 25 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteaukande og skattereduserande midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utligna og nettoført. Årets skattekostnad omfattar betalbar skatt for inntektsåret og endringar i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringar i utsatt skatt og utsatt skattefordel blir vist som skattekostnad for året i resultatrekneskapsammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt blir berekna på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og rekneskapsmessige resultat som vil bli utlikna i framtida.

Omregningsreglar for valuta

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

Langsiktig gjeld

Obligasjonsgjeld blir oppført til nominelt beløp med justering av over- eller underkurs. Over-/underkursen blir inntektsført eller kostnadsført lineært som ei justering til løpende renter over lånet si løpetid.

KONTANTSTRAUMANALYSE

Kontantstraumar frå operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsverksemda mot kundar, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalningar generert fra omkostninger knytta til banken si ordinære verksemd. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstraumar frå verdipapirtransaksjonar. I tillegg er kontantstraumar knytt til investeringar i driftsmiddel og eigedommar. Finansieringsaktiviteter (funding) inneheld kontantstraumar frå opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og marknadsinnlån.

NOTE 1 – RISIKOSTYRING

Hjelmeland Sparebank sitt rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital som bygger på Basel III-regelverket (se omtale i note 3). Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til kapitalkravsforskriften og CRD IV. Bankens resultatmål er en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og resultatvekst. Risikostyringen skal bidra til at dette målet oppnås, både ved at forretningsmessige muligheter utnyttes, og at potensielt negative resultatutslag begrenses.

Det er utviklet rutiner og instruksjer i forbindelse med risikogjennomgangen som skal sikre at risikofaktorene håndteres på en tilfredsstillende måte. Det overvåkes periodisk at risikohåndteringen etterleves og fungerer som forutsatt.

Banken er eksponert for følgende risikoer; kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko, i tillegg til bankens overordnede forretningsrisiko (herunder strategisk- og omdømmerisiko). Risiko vurderes etter en skala med fire nivåer: lav, middels, høy og ikke klassifisert risiko.

Kredittrisiko er omhandlet i note 2, likviditetsrisiko i note 4, renterisiko i note 5 og annen markedsrisiko i note 6. Bankens andre risikoområder:

Operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser, samt juridisk risiko. Denne type risiko og tapskilder ligger i den løpende driften av konsernet. Konsernet har utarbeidet policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer, mv, og dette, sammen med veldefinerte og klare ansvarsforhold,

er tiltak som reduserer den operasjonelle risikoen. Det er videre tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger, samt utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Strategisk risiko

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Den fundamentale risiko for styret og toppledelsen. Risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i bankens rammevilkår.

Omdømmerisiko

Risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2019 foretatt etter samme opplegg som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av alle tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Den relative risiko er også vurdert mot de interne rutiner og instruksjoner og det rammeverk som er etablert i bankens systemer. Vurderingen har resultert i restrisiko, som er den risiko banken har vurdert i forhold til iverksettelse av utvidede tiltak for å begrense risikoen ytterligere.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risiko for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Banken har ikke inngått kontrakter for 2019 som ikke er opplyst i regnskapet.

NOTE 2 – KREDITTRISIKO

MAKS KREDITTEKSPONERING – POTENSIELL EKSPONERING PÅ UTLÅN

2019	Brutto utlån	Unytta kreditter	Garantiar	Ind. nedskriv.	Maks kreditteksp.
Lønnstakere o.l.	1.927.649	28.444	21.249	2.981	1.974.361
Utlandet	-	-	-	-	-
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	315.691	22.576	2.138	1.275	339.130
Industriproduksjon	30.987	2.752	179	-	33.918
Bygg og anlegg	164.276	10.306	23.437	-	198.019
Varehandel, hotell/restaurant	26.992	5.070	350	-	32.412
Transport, lagring	9.304	1.182	799	-	11.284
Finans, eigedom, tenester	162.971	6.100	24.850	3.675	190.246
Sosial og privat tenesteyting	70.637	2.545	5.303	-	78.484
Offentleg forvaltning	-	-	-	-	-
Sum	2.708.507	78.975	78.304	7.931	2.857.855
2018					
Lønnstakere o.l.	1.797.751	27.154	26.306	9.036	1.842.175
Utlandet	-	-	-	-	-
Næringssektor fordelt:					
Jordbruk, skogbruk, fiske	255.732	21.129	2.128	-	278.989
Industriproduksjon	30.422	3.709	469	-	34.600
Bygg og anlegg	133.639	17.404	24.919	-	175.962
Varehandel, hotell/restaurant	28.301	3.910	350	-	32.561
Transport, lagring	11.429	1.057	2.609	-	15.095
Finans, eigedom, tenester	214.509	8.682	25.250	1.650	246.791
Sosial og privat tenesteyting	63.193	4.866	5.669	-	73.728
Offentleg forvaltning	-	-	-	-	-
Sum	2.534.975	87.911	87.700	10.686	2.699.901

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerheters verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko og består hovedsakelig av utlån.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- pant i fast eiendom
- registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- fordringer og varelager
- pant i bankinnskudd
- finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- kausjonister

Generelt kreves sikkerhet for alle typer lån, med unntak av lønnskottkreditt.

Maksimal kreditteksponering

Maks kreditteksponering består av utlån til kunder, ubenyttede trekkrettigheter samt garantier. For garantier henvises til note 23. Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjoner. Sikkerheter kan for eksempel være fysiske sikkerheter eller garantier. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, og kan for eksempel være bygniger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivninger.

RISIKOKLASSIFISERING

Personmarknaden 2019

	Brutto utlån	Unytta kreditter	Garantiar	Ind. nedskriv.
Låg risiko, klasse 1–3	1.527.926	25.216	11.234	
Moderat risiko, klasse 4–7	284.310	1.435	4.115	
Høg risiko, klasse 8–10	99.183	1.793	-	
Misleghalden eller tapsutsett, klasse 11–12	16.222	-	-	3.656
Ikkje klassifisert	8	-	5.900	
Totalt	1.927.649	28.444	21.249	3.656

2018

	Brutto utlån	Unytta kreditter	Garantiar	Ind. nedskriv.
Låg risiko, klasse 1–3	1.466.264	27.523	20.257	-
Moderat risiko, klasse 4–7	211.770	364	150	-
Høg risiko, klasse 8–10	98.917	405	-	-
Misleghalden eller tapsutsett, klasse 11–12	16.170	-	-	9.036
Ikkje klassifisert	17	-	5.900	-
Totalt	1.793.138	28.292	26.307	9.036

Bedriftsmarknaden

2019

	Brutto utlån	Unytta kreditter	Garantiar	Ind. nedskriv.
Låg risiko, klasse 1–3	342.033	25.140	19.374	
Moderat risiko, klasse 4–7	303.079	23.525	13.123	
Høg risiko, klasse 8–10	102.802	1.866	24.558	
Misleghalden eller tapsutsett, klasse 11–12	32.943	-	-	4.275
Ikke klassifisert	1	-	-	
Totalt	780.858	50.531	57.055	4.275

2018

	Brutto utlån	Unytta kreditter	Garantiar	Ind. nedskriv.
Låg risiko, klasse 1–3	346.309	21.061	41.985	-
Moderat risiko, klasse 4–7	282.918	34.428	9.910	-
Høg risiko, klasse 8–10	83.065	2.120	5.198	-
Misleghalden eller tapsutsett, klasse 11–12	29.544	2.010	4.300	1.650
Ikke klassifisert	2	-	-	-
Totalt	741.838	59.619	61.393	1.650

Risikovurdering

Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangsprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittisiko i bedrifts- og personmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og evt. mislighold. I forbindelse med vurderingen av kvalitet samt migrasjon i bankens utlånsportefølje er det pr. 31.12.19 benyttet et risikoklassifiseringssystem, basert på 10 friske risikoklasser og 2 klasser for hhv. misligholdte engasjement og engasjement med individuelle tapsnedskrivninger. Utvidelsen av antall klasser bidrar til at endringer (migrasjon) på kundenivå vil være synlig på et tidligst mulig tidspunkt. Dette vil også bidra til et bedre totalbilde av utviklingen av kvaliteten i bankens utlån. Modellen inneholder ikke vurderinger basert på sikkerhetsverdier og kundens risikoklasse er derfor en sammensetning av eksterne og interne data som gir kunden en sannsynlighetsvurdering av fremtidig mislighold (PD-verdi). Systemet bygger på en sammensetning av data for kundeadfærd (behaviour-modell), samt en modell for innhenting av generisk score.

Kredittisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidede kreditthåndbøker med policyer og rutiner samt administrativ fullmaktsstruktur for styring av kredittisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betjeningsevne for kunder som innvilges kreditt, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

Bankens kredittisiko består hovedsakelige av små enkeltrisikoeer mot privat- og bedriftskundemarkedet. Etablert risikohåndtering skal sikre at kredittisiko er i samsvar med bankens risikovilje. Modellen for gruppenedskrivning bygger på bransjeinndeling av kundene, risikoklassifisert portefølje både for privat- og bedriftskundemarked sammen med antatt sannsynlighet for mislighold og tap og en prosentvis avsetning til gruppenedskrivning.

Risikoklassifisering

De fleste utlån er tilfredsstillende sikret ved pant, kausjon o.l. Det er få lån av betydelig størrelse. Bankens utlånspolicy bygger på en sunn og god kvalitetsmessig vurdering av låneprosjektene. Porteføljen overvåkes kontinuerlig, med vekt på lån med restanser. Banken opererer hovedsakelig i et meget oversiktlig geografisk område med god kunnskap om kundene, boligpriser mv. Av samlede lån

til kunder på 2.708 millioner er hele 71,7 % utlånt til personkunder. og 82,5 % gitt til kunder innen Ryfylke. Banken benytter et saksgangssystem som kvalitetssikrer kredittbehandlingen. Ved vurdering av kredittsaker legges det vekt på betalingsevne og sikkerhet med hovedvekt på sikkerhet. Styret får en jevnlig rapportering av innvilgede lån og restanse- og overtrekkslister. Garantier blir sikkerhetsmessig vurdert på linje med utlån.

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en god overvåkning av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje.

Utlånsvolumet er delt i 12 risikogrupper, hvor gruppe 1–3 representerer liten risiko og hvor 8–10 er lån med høy risiko. Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer. Det er således normalt med en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising av lån. De lån som har lavest rente har også tilsvarende lav risiko.

Kredittkvaliteten håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittrater.

Banken har valgt å vektlegge risiko ved prising av utlånsengasjementer, noe som også fremgår av prislisen. Det er derfor en klar sammenheng mellom risikoklasse og pris på lån: Lån med lav risiko har også en tilsvarende lavere rente.

Andel av brutto lån med lav risiko utgjør en lavere andel av brutto utlån ved utgangen av 2019 enn ved utgangen av 2018. 69 % av lånene er i risikoklasse lav risiko mot 72 % forrige år.

39 % av avgitte garantier ved årsskiftet er klassifisert med lav risiko og 61 % av avgitte garantier er klassifisert med lav eller moderat risiko. Ved forrige årsskifte var tallene henholdsvis 71 % og 82 %.

Generelle vurderinger

Bankens generelle anslag for forventet tapsnivå er basert på bokført tap de siste årene, låneporteføljens sektorfordeling, forventninger om utviklingen for norsk økonomi samt lokale markedsforhold.

Personmarked

Tapsnivået i personmarkedet har vært lavt i mange år.

Et relativt lavt rentenivå vil gi positiv stimulans til husholdningenes økonomi, noe som kan bety økt betalingsevne. Samtidig kan stigende arbeidsledighet og høyere krav til sikkerhet bety at privatøkonomien rammes og at det blir vanskelig å betjene lån over en tid.

Det forventes at gjennomsnittlig tap innenfor personmarkedet holdes innenfor maksimalt 0,10% – 0,15 % av lånemassen for 2020–2021.

Bedriftsmarked

Fremtidige tap er forventet å komme fra engasjementer i risikoklassene 8–10. For risikoklasse lav risiko (1–3) forventes fremtidige tap å bli minimale. Det er ikke foretatt endring i anslag for fremtidig tap i 2020–2021. Porteføljen følges opp tett opp av banken.

Spesifikasjon av utlånsporteføljen

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken har ikke overtatt noen

misligholdte lån fra Eika BoligKreditt i 2019 eller frem til avleggelse av årsregnskapet for 2019. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholdssannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 5,8 mill. kroner.

Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Individuelle nedskrivninger

Bankens generelle anslag for forventet tapsnivå er basert på bokført tap de siste årene, låneporteføljens sektorfordeling, forventninger om utviklingen for norsk økonomi, påvirkning fra utlandet samt lokale markedsforhold.

Tapsnivået i personmarkedet har vært stabilt lavt i mange år. Det forventes at rentenivået også i 2020 vil holde seg på et lavt nivå, noe som betyr at betalingsevnen fortsatt vil være god. Økt arbeidsledighet kan imidlertid føre til at privatøkonomien rammes, og det kan bli vanskelig å betjene lån for en tid. Forventede tap for private engasjement antas å bli på dagens lave nivå.

Basert på vår kunnskap og oppfølging av utlånsporteføljen samt erfaringstall fra finansnæringen, forventes fremtidige tap på næringslivsporteføljen å bli redusert noe i forhold til årets nivå. Det gjøres imidlertid oppmerksom på den generelle usikkerhet som er knyttet til slike prognoser. Størstedelen av tapene forventes å komme i høy og middels risikoklasse.

Bokført/verkeleg verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier blir verdsatt i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier". Det er ikke grunnar som skulle tilseie at virkeleg verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost. Lån og garantiar blir verdsatt til pålydande når renter og avdrag blir betjent etter avtale og det elles ikke er objektive forhold som tilseier at engasjementet bør bli nedskrive. Dersom det ligg føre objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er låna skrivne ned. Etter forskriften skal slike lån bli skrivne ned med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av framtidige kontantstrømmer, berekna etter forventa levetid på lånet. Nedskrivning blir klassifisert som tapskostnad, og renteinntekter resultatført etter effektiv rentemetode. Vår modell byggjer på at når det ligg føre objektive bevis for risiko for tap, blir det gjort ei totalvurdering av kunden sin betalingsevne, av den realsikkerheit som er stilt for lånet, samt av sannsynligheten for tap. Det berekna sannsynlege tap blir skrivne ned individuell nedskrivning på engasjementet. Nedskrivninga blir klassifisert som kostnad på tap. Dei objektive bevis på at et utlån har verdifall blir basert på observerte data banken har kjennskap til om følgande type hendelser: Vesentlege finansielle problem hos låntager, betalingsmisleghald eller andre vesentlege kontraktsbrudd, opplåning for inndekking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, konkurs.

UTLÅN

	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Jordbruk, skogbruk, fiske	315.691	11,7 %	255.732	10,2 %
Industriproduksjon	30.987	1,2 %	30.422	1,2 %
Bygg og anlegg	164.276	6,1 %	133.639	5,3 %
Varehandel, hotell/restaurant	26.992	1,0 %	28.301	1,1 %
Transport, lagring	9.304	0,3 %	11.429	0,5 %
Finans, eigeendom, tenester	162.971	6,1 %	214.509	8,5 %
Sosial og privat tenesteyting	70.637	2,6 %	63.193	2,5 %
Offentleg forvaltning	-	0,0 %	-	0,0 %
Sum næring	780.858	29,0 %	737.225	29,3 %
Personkunder	1.927.649	71,7 %	1.797.751	71,6 %
Brutto utlån	2.708.507		2.534.976	
Individuelle nedskrivningar	-7.931	-0,3 %	-10.686	-0,4 %
Gruppenedskrivningar	-11.300	-0,4 %	-12.000	-0,5 %
Netto utlån til kundar	2.689.276	100,0 %	2.512.290	100,0 %
Utlån formidla via Eika Boligkreditt (EBK)	588.705		598.779	
Totale utlån inkl. portefølja i EBK	3.277.980		3.111.069	

Utlån fordelt geografisk	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Hjelmeland	508.823	18,8 %	446.338	17,6 %
Strand	1.126.670	41,6 %	1.044.032	41,2 %
Finnøy	393.311	14,5 %	411.398	16,2 %
Forsand	62.360	2,3 %	51.751	2,0 %
Suldal	143.571	5,3 %	121.490	4,8 %
Stavanger	215.507	8,0 %	146.848	5,8 %
Ellers	258.265	9,5 %	313.118	12,4 %
Brutto utlån	2.708.507	100,0 %	2.534.976	100,0 %

Aldersfordeling på forfalne, men ikkje nedskrevne utlån 31.12.

2019	0 – 30 dg	31 – 90 dg	91 – 180 dg	180 - 360 dg	Over 360 dg	Sum forfalte utlån	Sikkerhet-
							stillelser for forfalte lån
Personmarked				9.911	5.141	15.051	13.200
Bedriftsmarked			3.168	1.618		4.786	4.994
Sum	-	-	3.168	11.528	5.141	19.837	18.194

Aldersfordeling på forfalne, men ikkje nedskrevne utlån 31.12.

2018	0 – 30 dg	31 – 90 dg	91 – 180 dg	180 - 360 dg	Over 360 dg	Sum forfalte utlån	Sikkerhet-
							stillelser for forfalte lån
Personmarked		3.449		5.265	1.896	10.610	7.930
Bedriftsmarked				-	730	730	-
Sum	-	3.449	-	5.265	2.626	11.340	7.930

MISLEGHALD

Misleghaldne lån	2019	2018	2017	2016	2015
Misleghaldne lån i alt	19.837	11.340	18.212	10.565	4.952
Individuelle nedskrivningar	-3.021	-3.608	-4.284	-	-1.000
Netto misleghaldne lån i alt	16.816	7.732	13.928	10.565	3.952

Fordeling av misleghaldne lån	2019	2018	2017
Personmarked	15.051	10.610	17.334
Næringssektor fordelt:			
Bygg og anlegg	161	-	-
Finans, eigedom, tenester	4.625	730	878
Misligholdte lån i alt	19.837	11.340	18.212

Tapsutsette lån	2019	2018	2017	2016	2015
Øvrige tapsutsatte lån i alt	20.018	28.209	14.453	36.205	18.609
Individuelle nedskrivningar	-4.908	-6.916	-5.085	-12.243	-9.446
Netto øvrige tapsutsette lån i alt	15.110	21.293	9.368	23.962	9.163

Fordeling av øvrige tapsutsette lån	2019	2018	2017
Personmarknaden	5.827	5.560	4.346
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk, fiske	11.007	11.960	-
Finans, eigedom, tenester	3.184	10.689	10.107
Tapsutsette lån i alt	20.018	28.209	14.453

Individuelle nedskrivninger på utlån	2019	2018
Individuelle nedskrivninger 01.01.	10.686	9.431
Periodas konstaterte tap, der det tidligere er gjort individuell nedskrivning	-	-625
Auka individuelle nedskrivninger i perioda	1.100	1.230
Nye individuelle nedskrivninger i perioda	2.000	3.400
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioda	-5.855	-2.750
Individuelle nedskrivninger 31.12.	7.931	10.686

Individuelle nedskrivninger på utlån – fordelt på person/næring	2019	2018
Personmarknad	2.981	9.036
Næringssektor fordelt:		
Jordbruk, skogbruk, fiske	1.275	-
Finans, eigedom, tenester	3.675	1.650
Individuelle nedskrivninger på utlån i alt	7.931	10.686

Nedskrivninger på grupper av utlån	2019	2018
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	12.000	12.900
Perioda si nedskrivninger på grupper av utlån	-700	-900
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	11.300	12.000

Tapskostnader utlån/garantier	2019	2018
Perioda si endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-2.755	1.255
Perioda si endring i individuelle nedskrivninger på garantier		
Perioda si endring i gruppeavsetninger	-700	-900
Perioda si konstaterte tap, der det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	3.489	640
Perioda si konstaterte tap, der det tidligere ikkje er foretatt individuelle nedskrivninger	51	13
Perioda si inngang på tidlegare periodar sine konstaterte tap	-348	-914
Perioda si tapskostnader	-263	94

Resultatførte renter på lån som er nedskrevne	2019
Resultatførte renter på lån som er nedskrevne	264

Bokført verdi av lån med reforhandla vilkår	2019
Bokført verdi av lån med reforhandla vilkår	7.461

NOTE 3 – KAPITALDEKNING

Kapitaldekning

	2019	2018
Innbetalt aksjekapital/eigenkapital/beviskapital	110.948	110.748
Overkursfond	1.125	1.125
Sparebankens fond	134.900	126.668
Gåvefond	7.281	6.873
Kompensasjonsfond	-	-
Anna egenkapital	-	-
Utjevningfond	73.797	68.864
Sum egenkapital	328.051	314.277
Frådrag for overfinansiert pensjonsforpliktning	-	-
Frådrag for immaterielle eigendeler	-	-
Utsatt skatt	-	-
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	-28.233	-27.836
Sum rein kjernekapital	299.818	286.441
Fondsobligasjoner	35.000	50.000
Frådrag for overgangsreglar for fondsobligasjonar	-	-
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	-	-1.534
Sum kjernekapital	334.818	334.907
Ansvarleg lånekapital	30.000	-
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	-	-
Sum tilleggskapital	30.000	-
Netto ansvarleg kapital	364.818	334.907
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)		
Stater	-	-
Lokal regional myndighet	6.250	3.828
Offentlig eide foretak	-	-
Institusjonar	14.761	32.452
Foretak	119.284	153.643
Massemarked	-	-
Pantesikkerheit eigendom	1.127.344	1.077.483
Forfalte engasjementer	32.984	21.351
Høgrisiko engasjement	-	-
Obligasjonar med fortrinnsrett	11.277	11.255
Fordring på institusjonar og foretak med kortsiktig rating	6.048	-
Andelar i verdipapirfond	6.141	5.421
Eigenkapitalposisjonar	32.825	64.604
Øvrige engasjement	116.282	91.304
CVA-tillegg	3	-
Ansvarlig kapital i andre finansinst.	1.473.199	1.461.341
Sum berekningsgrunnlag for kredittrisiko	115.634	115.438
Berekningsgrunnlag for operasjonell risiko	1.588.833	1.576.779
Sum berekningsgrunnlag		
	22,96 %	21,24 %
Kapitaldekning i %	21,07 %	21,24 %
Kjernekapitaldekning	18,87 %	18,17 %
Rein kjernekapitaldekning i %		
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,50 %)	39.721	39.419
Motsyklisk buffer (2,50 %)	39.721	31.536
Systemrisikobuffer (3,00 %)	47.665	47.303
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	127.107	118.258
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	71.497	70.955
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	101.213	97.228

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 0,96 % i Eika Gruppen AS og på 0,73 % i Eika Boligkreditt AS.

Rein kjernekapital	328.975	315.346
Kjernekapital	369.108	369.987
Ansvarlig kapital	405.573	376.177
Berekningsgrunnlag	1.868.533	1.865.038

Kapitaldekning i %	22,96 %	21,24 %
Kjernekapitaldekning	21,07 %	21,24 %
Rein kjernekapitaldekning i %	18,87 %	18,17 %

Bufferkrav

Bevaringsbuffer (2,50 %)	39.721	39.419
Motsyklisk buffer (2,50 %)	39.721	31.536
Systemrisikobuffer (3,00 %)	47.665	47.303
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	127.107	118.258
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	71.497	70.955
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	101.213	97.228

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 0,96 % i Eika Gruppen AS og på 0,73 % i Eika Boligkreditt AS.

	2019	2018
Rein kjernekapital	328.975	315.346
Kjernekapital	369.108	369.987
Ansvarlig kapital	405.573	376.177
Beregningsgrunnlag	1.868.533	1.865.038
Kapitaldekning i %	21,71 %	20,17 %
Kjernekapitaldekning	19,75 %	19,84 %
Rein kjernekapitaldekning i %	17,61 %	16,91 %
Uvekta kjernekapitalandel i %	9,25 %	9,57 %

Hjelmeland sparebank fikk desember 2017 fastsatt pilar 2 krav på 2,5%, gjeldende fra og med 01.01.2018.

NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO

Restnedbetalingstid på eigendels- og gjeldsposter EIGENDELER

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Kont./fordr.sentralbankar	-	-	-	-	-	68.701	68.701
Utl./fordr. til kredittinst.	-	-	-	-	-	36.989	36.989
Utlån til kundar	13.282	21.543	172.407	267.265	2.226.079	-11.300	2.689.276
Obligasjoner/sertifikat	-	27.989	20.046	173.981	-	-	222.016
Aksjar	-	-	-	-	-	64.971	64.971
Øvrige eigendelar	-	-	-	-	-	12.725	12.725
Sum eigendelar	13.282	49.532	192.453	441.246	2.226.079	172.086	3.094.678

GJELD OG EIGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.løpetid	Sum
Gjeld til kredittinst.	-	-	-	-	-	175.007	175.007
Innskot frå kundar	-	454.809	250.354	121.006	-	1.098.309	1.924.478
Obligasjonsgjeld	23.000	40.000	50.000	464.854	-	-	577.854
Ansvarleg lån	-	-	-	30.000	-	-	30.000
Fondsobligasjoner	-	-	-	35.000	-	-	35.000
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	24.288	24.288
Eigenkapital	-	-	-	-	-	328.051	328.051
Sum gjeld og eigenkapital	23.000	494.809	300.354	650.860	-	1.625.654	3.094.678

NOTE 5 – RENTERISIKO

Renteendringstidspunkt for eigendels- og gjeldsposter EIGENDELER

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Kont./fordr.sentralbankar	-	-	-	-	-	68.701	68.701
Utl./fordr. til kredittinst.	-	-	-	-	-	36.989	36.989
Utlån til kundar	-	-	-	22.825	75.325	2.591.126	2.689.276
Obligasjonar/sertifikat	74.623	147.393	-	-	-	-	222.016
Aksjar	-	-	-	-	-	64.971	64.971
Øvrige eigendelar	-	-	-	-	-	12.725	12.725
Sum eigendelar	74.623	147.393	-	22.825	75.325	2.774.512	3.094.678

GJELD OG EIGENKAPITAL

	< 1 mnd.	1–3 mnd.	3–12 mnd.	1–5 år	Over 5 år	U.binding	Sum
Gjeld til kredittinst.	-	-	-	-	-	175.007	175.007
Innskot frå kundar	-	-	-	-	-	1.924.478	1.924.478
Obligasjonsgjeld	228.000	349.854	-	-	-	-	577.854
Ansvarleg lån	-	30.000	-	-	-	-	30.000
Fondsobligasjonar	-	35.000	-	-	-	-	35.000
Øvrig gjeld	-	-	-	-	-	24.288	24.288
Eigenkapital	-	-	-	-	-	328.051	328.051
Sum gjeld og eigenkapital	228.000	414.854	-	-	-	2.451.823	3.094.678

NOTE 6 – MARKNADSRISIKO

Rentebytteavtaler utenom balansen

	Forfallsdato	Nominelt beløp	Markedsverdi
Mot part		31.12.2019	31.12.2019
DNB	26.10.2021	4.000	3.859
Sum		4.000	3.859

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

	Nominell verdi	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Markedsverdi
Utstedt av det offentlege				
Stater				
Børsnoterte	-	-	-	-
Ikkje børsnoterte	15.000	15.084	15.078	15.078
Lokale og regionale myndigheiter				
Børsnoterte	19.000	19.018	19.007	19.007
Ikkje børsnoterte	12.000	12.001	11.986	11.986
Sum utstedt av det offentlege	46.000	46.103	46.071	46.071
Utstedt av andre				
Institusjonar				
Børsnoterte	-	-	-	-
Ikkje børsnoterte	63.000	63.656	63.556	63.612
Obligasjonar med fortrinnsrett				
Børsnoterte	59.000	59.166	59.146	59.189
Ikkje børsnoterte	53.000	53.274	53.243	53.393
Sum utstedt av andre	175.000	176.096	175.945	176.194
Sum sertifikat og obligasjonar	221.000	222.199	222.016	222.265

Anlegg	Org.nr	Navn	Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Marknads-verdi
Ikkje børsnotert						
		SDC AF 1993 H. A	1.484	667	667	757
	979.319.568	Eika Gruppen	231.597	9.515	9.515	34.161
	885.621.252	Eika BoligKredit	8.919.531	37.347	37.347	37.347
	916.148.690	Sparebankmatr Sp	5	1	1	4
	986.918.930	Kredittfo for Sp	920	948	948	948
	937.894.805	Kvinesdal Spareb	9.555	956	956	956
	979.391.285	Eiendoms kreditt	15.746	1.601	1.601	1.748
	984.476.426	Norsk Frukt og L	5	10	10	10
	986.187.448	Ryfylke Eiendoms Hjelmeland Vekst	840	4.522	4.522	4.522
	869.055.972	Jørpeland Handel	19	6	6	-
	821.083.052	VN Norge AS	15	4	4	-
	921.859.708	Eika VBB AS	562	796	796	796
			621	2.458	2.458	2.458
Sum ikkje børsnotert			9.180.900	58.830	58.830	83.706
Sum anleggsaksjer			9.180.900	58.830	58.830	83.706

Banken har også eierskap i konvertible C-aksjer i Visa Inc., som Visa Norge Holding 1 AS forvalter på vegne av 104 banker i Norge. Virkelig verdi av bankens andel er kr. 154,0 tusen og aksjeposten blir balanseført i 2020 ifm. overgangen til IFRS.

Rente og aksjefond		Antall aksjer	Anskaffelses-kost	Bokført verdi	Markeds-verdi	
Ikkje børsnotert						
	912.370.275	Eika Kreditt	5.960	5.993	6.141	6.141
Sum rente og aksjefond			5.960	5.993	6.141	6.141
Sum verdipapirer med variabel avkastning			9.186.860	64.823	64.971	89.847

Endringer i 2019	Anleggsaksjer
Inngående balanse	55.268
Tilgang 2018	4.149
Avgang 2018	-573
Nedskrivning/tap-gevinst	-14
Utgående balanse	58.830

Netto vinst/-tap på valuta og verdipapir	2019	2018
Kursvinst ved omsetjing av obligasjonar	59	53
Kurstap ved omsetting av obligasjonar	-214	
Kursregulering obligasjonar	59	
Netto vinst/-tap obligasjonar	-96	53
Kursvinst ved oms. av aksjar og andelar	12	159
Kurstap ved oms. av aksjar og andelar	-	
Kursregulering aksjar og andeler	213	
Netto vinst/-tap aksjer og andeler	225	159
Kurstap-/vinst+ fra finansielle derivat og valuta	268	259
Sum netto vinst/-tap på valuta og verdipapir	397	471

NOTE 7 – RENTER OG LIKNANDE KOSTNADER PÅ ANSVARLEG LÅNEKAPITAL

	2019	2018
Ansvarleg lånekapital	644	-
Fondsobligasjonar	2.353	2.449
Sum renter ol. kostnader på ansvarlig lånekapital	2.997	2.449

NOTE 8 – ANDRE RENTEKOSTNADER

	2019	2018
Avgift til Sikringsfondet	968	1.249
Sum andre rentekostnader	968	1.249

Bidrag innskudd garantifondet og krisetiltaksfondet

Alle sparebankar pliktar å vera medlem av Sparebankenes Sikringsfond. Jrf. Lov om sikringsordningar for bankar og offentleg administrasjon m.v. av finansinstitusjonar. Lova garanterer at ein kvar innskytar kan vera trygg for innskot inntil 2 mill. kroner i sparebanken. Føremålet er å bekrefte at innskot av midlar i sparebanken er sikker pengeplassering. Banken har i 2019 betalt 968 mill. kroner og er bokført som rentekostnad

NOTE 9 – PROVISJONSINNETEKTER OG PROVISJONSKOSTNADAR

	Morbank		Konsern	
Provisjonsinntekter	2019	2018	2019	2018
Garantiprovisjon	1.307	1.414	1.307	1.414
Formidlingsprovisjon				
Betalingsformidling	6.143	5.349	6.143	5.349
Verdipapirforvaltning og -omsetning	945	1.678	945	1.678
Provisjon Eika Boligkreditt	2.033	3.664	2.033	3.664
Provisjon ved salg av forsikringstenester	2.372	2.585	2.372	2.585
Andre provisjons- og gebyrinntekter	340	-	340	-
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktenester	13.140	14.690	13.140	14.690

Provisjonskostnader	2019	2018
Transaksjonsavgifter og liknande		
Betalingsformidling, interbankgebyr	1.061	705
Andre provisjonskostnader	927	1.206
Sum provisjonskostnader og kostnader fra banktenester	1.988	1.911

NOTE 10 – PENSJON

	2019	2018
Pensjonskostnader i året		
Premie innskuddspensjon	892	612
Premie ny AFP-ordning	207	137
Inntektsført balanseført pensjonsforpliktelse	0	0
Sum pensjonskostnad	1.099	749

NOTE 11 – LØNNS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2019	2018
Lønn til tilsette	13.016	12.613
Honorar til styre og tillitsmenn	480	440
Pensjoner	1.099	750
Arbeidsgjevaravgift	2.332	1.827
Kurs, velferd, øvrige personalutgifter	1.311	1.075
IT-kostnader	7.502	7.238
Marknadsføring	1.102	1.191
Reiser, opplæring etc	415	341
Rekvisita	447	554
Honorar eksterne tenester	290	451
Telefon, porto	431	443
Sum Lønn og generelle administrasjonskostnader	28.425	26.923
Antall ansatte pr 31.12.	21,0	21,0
Antall årsverk pr 31.12.	19,7	19,7
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	19,7	19,7

NOTE 12 – LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

	2019	2018
Løn og anna godtgjering til banksjef, inkl. fri telefon, forsikringer og bonus og arb. avgift	1.427	1.441
<i>Godtgjering til styret sine medlemmer er styrehonorar og representasjon</i>		
Styreleiar	100	100
Styret – øvrige	312	280
Sum for styret	412	380
Godtgjørelse til medlemmer i forstanderskap og valnemnd	68	60

Det er ingen avtaler som gir dagleg leiar/leiande tilsette, medlemmer av styret eller andre tillitsvalgte særskilte vederlag ved slutt eller endring av ansettelsesforhold/verv.

Tilsette har rentesubsidiering på 30% av kundevilkår. For styremedlemmer og tillitsvalgte gjeld ordinære vilkår. Lån til tilsette som også er medlemmer av forstandarskap og styre inngår i lån til tilsette. Beløpet er ikkje ført som kostnad i regnskapet, men som rentesubsidieringen reduserer banken si renteinntekt tilsvarande.

	2019	2018
Kostnader ved subsidiert rente til banken sine tilsette utgjer	135	132

Lån og stilt sikkerhet til leiande tilsette	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
<i>Tilsette:</i>				
Dagleg leiar	-	-	4.286	4.287
Øvrige tilsette	46.568	38.520	57.774	45.882
Sum ansatte	46.568	38.520	62.061	50.168
<i>Styret:</i>				
Leiar styret	-	-	-	-
Øvrige styret	-	9.077	-	9.077
	-	9.077	-	9.077
<i>Forstanderskapet:</i>				
Forstandarskapet, ikkje tilsette	9.838	10.459	9.838	10.459
Sum forstanderskapet	9.838	10.459	9.838	10.459

Lån til tilsette som også er medlem i forstandarskap og styre inngår i lån til tilsette.

Vilkår for lån og garantier er gitt på standard vilkår og/eller dei generelle vilkår som gjelde for alle tilsette.

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente.

Samlede lån til ansatte med rentesubsidierte rentevilkår: 46.568

Lån, garantier og sikkerhetsstillelser til tillitsvalgte er gitt etter samme vilkår som for bankens øvrige kunder, og er sikret i henhold til bestemmelsene for slike lån og garantier.

OTP – Obligatorisk tjenestepensjon er pliktig. Banken har pensjonsordning som tilfredsstillter kravene. Det er gjort avtale med adm. banksjef om gjensidig oppsigelsesfrist på 12 måneder. Utover dette er det ikke avtalt noen form for opphørsvederlag eller lignende, verken til adm. banksjef eller til styrets leder. Banksjefen inngår ikke i noen bonusordning.

NOTE 13 – VARIGE DRIFTSMIDLER

Morbank	Bankbygg, Hjelmeland	Maskiner, inv, transpm.	Bygg Jørpeland	Sum
Kostpris 01.01.2019	13.500	-	-	13.500
Tilgang				-
Avgang				-
Kostpris 31.12.2019	13.500	-	-	13.500
Akkumulerte avskrivningar 01.01.2019	7.226			7.226
Tilbakeførte avskrivningar på utrangerte driftsmiddel				-
Ordinære avskrivningar	305			305
Akkumulerte avskrivningar 31.12.2019	7.531	-	-	7.531
Bokført verdi 31.12.2019	5.968	-	-	5.968

Konsern	Bankbygg, Hjelmeland	Maskiner, inv, transpm.	Bygg Jørpeland	Sum
Kostpris 01.01.2019	13.500	329	12.280	26.109
Tilgang		44		44
Avgang				-
Kostpris 31.12.2019	13.500	373	12.280	26.153
Akkumulerte avskrivningar 01.01.2019	7.226	295	1.087	8.607
Tilbakeførte avskrivningar på utrangerte driftsmiddel				-
Ordinære avskrivningar	305	24	271	600
Akkumulerte avskrivningar 31.12.2019	7.531	319	1.357	9.207
Bokført verdi 31.12.2019	5.968	54	10.923	16.945

Fast eiendom	Eiendomstyp	Areal m²	Herav utleid areale m²	Balanseført verdi 31.12
Hovedkontor Hjelmeland	Bankbygg	700	-	1.709
Bygg 2		800	375	3.737
Tomt		-	-	522
Sum				5.968

NOTE 14 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Andre driftskostnader				
Andre driftskostnader				
Driftskostnad fast eiendom	781	667	781	667
Honorar ekstern revisor	488	667	560	747
Andre kostnader leide lokaler	486	379	486	379
Maskiner, inventar og transportmiddel	373	225	373	225
Eksterne tjenester	279	18	279	18
Forsikringer	47	88	47	88
Andre driftskostnader	2.272	2.603	6.046	3.517
Sum andre driftskostnader	4.726	4.647	8.572	5.641

	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Spesifikasjon av revisjonshonorar:				
Lovpålagt revisjon	299	285	371	365
Attestasjon	53	50	53	50
Andre tenester utanfor revisjon	136	332	136	332
Sum revisjonshonorar inkl. mva	488	667	560	747

NOTE 15 – SKATT

	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Betalbar skatt er beregnet som følger:				
Resultat før skatt	27.821	31.760	28.513	31.307
Permanente forskjeller	-4.754	-5.450	-5.912	-4.997
Endringer i midlertidige forskjeller	54	300	519	300
Skattepliktig inntekt	23.121	26.610	23.121	26.610
Inntektskatt	5.780	6.653	5.780	6.653
Formuesskatt	317	323	317	323
Betalbar skatt på årets resultat	6.097	6.976	6.097	6.976
Endring i utsatt skatt	-13	-75	-13	-75
For mye/lite avsatt skatt tidligere år	-50	-170	-50	-170
Årets skattekostnad	6.034	6.731	6.034	6.731

	Morbank			Konsern		
	31.12.2018	31.12.2019	Endring	31.12.2018	31.12.2019	Endring
Betalbar skatt er beregnet som følger:						
Pensjonsforpliktelse	0	0	0	0	0	0
Driftsmidler	55	-12	67	490	400	90
Underskudd til fremføring	0	0	0	-435	-878	443
Vinst/tap	234	188	46	234	188	46
Verdijusterte obligasjoner	-242	-183	-59	-242	-183	-59
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel	47	-7	54	47	-472	519
Nedvurdert utsatt skattefordel	-	-	-	-	466	-
Utsatt skatt/skattefordel 25 %	12	-2	13	12	-2	13

Utsatt skattefordel er i henhold til god regnskapsskikk ikke bokført i datter

NOTE 16 – KONTANTAR OG INNSKOT I NORGES BANK

	2019	2018
Kontantar i norske kroner	2.682	3.416
Kontantar i utenlandske valutasorter	195	275
Innskot i Norges Bank	65.824	65.209
Sum kontantar og fordringar på sentralbankar	68.701	68.900

Kjøp av valuta for videresalg til kunder gjøres via avtaler med andre norske finansinstitusjoner og Norsk Kontanthåndtering.

NOTE 17 – OVERTEKNE EIGENDELER

Banken har ved utgangen av året 2019 ingen overtatte eiendeler.

NOTE 18 – EIERANDELER I TILKNYTTET SELSKAP

Selskapets navn	Kontor- kommune	Selskaps- kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK 2019	Resultat 2019	Bokført Verdi
Ryfylke Eiendomsmeglin AS	Strand		840	70 %	1.425	693	4.522

NOTE 19 – GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONAR OG INNSKOT FRÅ KUNDAR

Gjeld og gjennomsnittlig rente 31.12.	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Gjeld til kredittinstitusjonar				
Utan avtalt løpetid eller oppseiingsfrist	7		7	
Med avtalt løpetid eller oppseiingsfrist	175.000		225.000	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	175.007	2,21 %	225.007	2,15 %

Innskot frå og gjeld til kundar

Utan avtalt løpetid	1.096.309		1.021.931	
Med avtalt løpetid	828.169		779.400	
Sum innskot frå og gjeld til kundar	1.924.478	1,45 %	1.801.331	1,31 %

Innskot frå kunder

	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Lønnstakar og liknande	1.132.162	58,8 %	1.009.410	56,0 %
Utlandet		0,0 %		0,0 %
Næringssektor fordelt:				
Jordbruk, skogbruk, fiske	127.802	6,6 %	129.748	7,2 %
Industriproduksjon	26.209	1,4 %	40.591	2,3 %
Bygg og anlegg	47.354	2,5 %	52.874	2,9 %
Varehandel, hotell/restaurant	24.958	1,3 %	27.267	1,5 %
Transport, lagring	12.743	0,7 %	17.382	1,0 %
Finans, eigendom, forretningsmessige tenester	371.371	19,3 %	409.347	22,7 %
Sosial og privat tenesteyting	98.011	5,1 %	77.391	4,3 %
Offentleg forvaltning	83.868	4,4 %	37.322	2,1 %
Sum innskot	1.924.478	100,00 %	1.801.331	100,00 %

Innskudd	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Hjelmeland	765.537	39,8 %	750.235	41,6 %
Strand	292.645	15,2 %	252.521	14,0 %
Finnøy	142.711	7,4 %	130.230	7,2 %
Forsand	34.957	1,8 %	26.151	1,5 %
Suldal	140.581	7,3 %	123.369	6,8 %
Stavanger	239.761	12,5 %	233.206	12,9 %
Ellers	308.286	16,0 %	285.618	15,9 %
Sum innskudd	1.924.478	100,00 %	1.801.331	100,00 %

Den gjennomsnittlige effektive renten fremkommer som avkastning gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning.

NOTE 20 – GJELD TATT OPP VED UTSENDING AV OBLIGASJONAR INKL. ANS. LÅNEKAPITAL

Utestående pr 31.12.2019	Låneopptak	Siste forfall	Call	Pålydende	Bokført Verdi	Amortisering	Nominell rente
Lånetype/ISIN							
Obligasjonslån							
NO0010769268	13.07.2016	13.01.2020		23.000	23.000		3,17 %
NO0010769524	15.07.2016	15.04.2020		40.000	40.000		3,17 %
NO0010782790	25.01.2017	25.01.2021		65.000	65.000		2,95 %
NO0010799216	22.06.2017	22.09.2020		50.000	50.000		2,69 %
NO0010808819	23.10.2017	23.04.2021		100.000	100.000		2,70 %
NO0010844186	04.03.2019	04.03.2022		100.000	100.000		2,52 %
NO0010849839	23.04.2019	23.08.2022		50.000	50.000		2,49 %
NO0010861750	03.09.2019	03.03.2023		150.000	150.000		2,43 %
Over-/underkurs					-146		
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av obligasjoner				578.000	577.854		

Fondsobligasjon							
NO0010852171	22.05.2019	22.05.2099	22.05.2024	35.000	35.000		5,88 %
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av fondsobligasjoner				35.000	35.000		

Ansvarleg lån							
NO0010852189	22.05.2019	22.05.2029	22.05.2024	30.000	30.000		3,93 %
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av ansvarleg lån				30.000	30.000		

NOTE 21 – SPESIFIKASJON AV ANNA GJELD

	Morbank		Konsern	
	2019	2018	2019	2018
Anna gjeld				
Bankremisser	41	175	41	175
Betalingsformidling	17		17	
Skyldige offentlige avgifter	12		12	
Betalbar skatt	6.097	6.976	6.097	6.976
Kontantutbytte	7.611	8.705	7.611	8.705
Leverandørgjeld	-33		-33	
Gåveavsetning	-	102	-	102
Anna gjeld elles	2.879	3.881	2.879	3.881
Sum anna gjeld	16.624	19.839	16.624	19.839

NOTE 22 – EIGENKAPITAL

Morbank	Eigen egenkap.	Eigenkap. bev. kapital	Spb. fond	Gavefond	Utjevn.fond	Overkurs	
						fond	Egenkapital
Eigenkapital 01.01.2019	-1.022	111.770	126.668	6.873	68.854	1.125	314.267
Utbetalte gaver				-591			-591
Anna endring	200						200
Årsoppgjørdisposisjonar			8.232	1.000	4.943		14.175
Eigenkapital 31.12.2019	-822	111.770	134.900	7.282	73.797	1.125	328.051

	2019	2018
Overført til Gåvefond	1.000	1.000
Overført til Utjevningfond	4.943	5.877
Overført til Sparebankens fond	8.232	9.448
Overført til utbytte	7.611	8.705
Sum	21.786	25.030

Konsern	Minoritetsinteresser	Eigen egenkap.	Eigenkap. bev. kapital	Spb. fond	Gavefond	Utjevn.fond	Overkurs fond	Egenkapital
Eigenkapital 01.01.2019	220	-1.022	111.770	122.659	6.873	68.864	1.125	310.488
Utbetalte gaver					-591			-591
Anna endring		200						200
Årsoppgjørdisposisjonar	208			8.717	1.000	4.933		14.858
Eigenkapital 31.12.2019	428	-822	111.770	131.376	7.282	73.797	1.125	324.955

NOTE 23 – GARANTIANSVAR

	2019	2018
Garantiansvar		
Betalingsgarantiar	7.888	6.531
Kontraktsgarantiar	6.926	11.158
Andre garantiar	54.334	61.274
Samlet garantiansvar overfor kundar	69.148	78.963
Garanti overfor Eika Boligkreditt	9.157	8.738
Sum garantiansvar	78.305	87.701
Garanti til Bankenes Sikringsfond	-	-

	2019	2018
Garantier til Eika Boligkreditt AS		
Total andel av garantiramme		
Saksgaranti	3.270	2.750
Tapsgaranti	5.887	5.988
Samla garantiansvar ovenfor Eika Boligkreditt AS	9.157	8.738

Garantiar fordelt geografisk	2019		2018	
	Beløp	%	Beløp	%
Hjelmeland	14.296	18,3 %	19.463	22,2 %
Strand	24.737	31,6 %	25.972	29,6 %
Finnøy	7.052	9,0 %	8.408	9,6 %
Forsand	84	0,1 %	84	0,1 %
Suldal	665	0,8 %	785	0,9 %
Stavanger	8.825	11,3 %	8.825	10,1 %
Ellers	22.646	28,9 %	24.164	27,6 %
Sum garantier	78.305	100,00 %	87.701	100,00 %

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterium at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.19 lån for 588,7 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Banken plikter å dekke 80 % av konstaterte tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt ut fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.

Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrengi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. Itillegg skal EBK's overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene.

Pr. 31.12.2019 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til 0.

Banken har kjøpt aksjer i EBK for 3,9 millioner kroner i 2019 for at EBK skal nå sitt kapitalmål

NOTE 24 – NØKKELTALL

TABELL

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert

2019

2018

Resultat

Kostnader i % av inntekter justert for VP	60,3 %	52,3 %
Kostnadsvekst siste 12 mnd	5,0 %	1,7 %
Eigenkapitalavkastning*	8,7 %	10,4 %
Andre inntekter i % av totale inntekter (eskl. VP)	20,6 %	22,8 %
Innskotsmargin hittil i år	0,08 %	-0,26 %
Utlånsmargin hittil i år	1,88 %	2,30 %
Netto rentemargin hittil i år	1,43 %	1,46 %
Resultat etter skatt i % av FVK	0,71 %	0,83 %

Innskot og Utlån

Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	28,8 %	29,3 %
Andel lån overført til EBK – kun PM	17,9 %	19,1 %
Innskotsdekning	71,1 %	71,1 %

* EK-avkastning etter beregnet skatt – Annualisert

Nøkkeltall er annualisert der annet ikke er spesifisert

2019

2018

Soliditet

Rein kjernekapitaldekning	18,87 %	17,99 %
Kjernekapitaldekning	21,07 %	21,03 %
Kapitaldekning	22,96 %	21,03 %
Leverage ratio	10,58 %	11,20 %

Likviditet

LCR	140,0 %	123,0 %
NSFR	131,0 %	122,0 %

NOTE 25 – EIGENKAPITALBEVIS

Eigenkapitalbeviskapital	2019	2018
Eigenkapitalbeviskapital bokført verdi	111.770	111.770
Utjanningsfond	73.797	68.864

Nøkkeltall egenkapitalbevis	2019	2018
Eigenkapitalbevisbrøk pr 31.12	57 %	58 %
Resultat pr egenkapitalbevis alle i kr	11,04	12,88
Eigenkapital pr bevis eks. utbytte i året i kr	164,11	160,70
Utbytte pr egenkapitalbevis eks egne i kr	6,86	7,86

20 største egenkapitalbevis eiere	Antall EK-bevis	Eierandel
BRØDRENE NORDBØ AS	156.792	14,03 %
T.D. VEEN AS	108.500	9,71 %
ESPEDAL & CO AS	64.442	5,77 %
EIDSBORG SPAREBANK	64.017	5,73 %
VEEN EIENDOM AS	59.750	5,35 %
NORDIC PRIVATE EQUITY AS	35.000	3,13 %
JERNBANEPERSONALETS FORSIKRING GJE	32.008	2,86 %
RØROSBANKEN RØROS SPAREBANK	29.842	2,67 %
SKAGERRAK SPAREBANK	29.842	2,67 %
NORDBØ	24.600	2,20 %
NEPTUN STAVANGER AS	23.000	2,06 %
SPAREBANKSTIFTINGA TIME OG HÅ	20.000	1,79 %
MARKER SPAREBANK	16.800	1,50 %
FREDHEIM INVEST AS	16.000	1,43 %
SELBU SPAREBANK	15.868	1,42 %
SURNADAL SPAREBANK	15.400	1,38 %
AJ INVESTERING AS	15.000	1,34 %
OPDALS SPAREBANK	13.630	1,22 %
STRØMMEN SPAREBANK	10.000	0,89 %
HASLELUND HOLDING AS	9.707	0,87 %
Sum 20 største eigarar	760.198	68,01 %
Sum øvrige eigarar	349.280	31,25 %
Eigne egenkapitalbevis	8.222	0,74 %
Sum totalt	1.117.700	100,00 %

Eigenkapitalbevis ledende ansatte og styrende organer inkludert nærstående	Antall EK-bevis	Eierandel
Leiande tilsette		
Banksjef	1.206	0,11 %
Leiande tilsette	446	0,04 %
Sum ledende ansatte	1.652	0,15 %

Styre inkludert nærstående

Styret	461	0,04 %
Sum styre	461	0,04 %

37,5 % av medlemmene i forstandskapet er valgt inn av egenkapitalbevisegarane.

NOTE 26 REGNSKAPSPRINSIPPER – OVERGANG TIL IFRS 2020

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Fra 2020 vil banken utarbeide første årsregnskap avlagt i samsvar med IFRS som fastsatt av EU i tråd med § 1–4, 1. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak.

Banken har valgt ikke å omarbeide sammenligningstall iht. forskriftens § 9–2.

Regnskapsprinsippene som er beskrevet blir anvendt i utarbeidelsen av selskapets årsregnskap for 2020 og for utarbeidelsen av IFRS åpningsbalanse pr. 1. januar 2020 som er bankens overgangsdato for konvertering til IFRS. Se overgangsnote for åpningsbalanse og effekter av overgang til IFRS.

Sammenligningstallene for 2019 er ikke omarbeidet og er dermed i samsvar med NGAAP.

I samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å unnlate å anvende IFRS 16 Leieavtaler for regnskapsåret 2020 og i stedet anvende tidligere anvendte prinsipper.

I henhold til forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag fra datterselskap i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Banken vil unnlate å gi følgende notekrav etter IFRS:

- 1) IFRS 13. Det gis i stedet opplysninger om virkelig verdi i samsvar med forskriftens § 7–3.
- 2) IFRS 15.113–128
- 3) IAS 19.135 litra c og IAS 19.145–147.

SAMMENDRAG AV VESENTLIGE REGNSKAPSPRINSIPPER IHT. PRINSIPPER SOM VIL GJELDER FRA 2020

Prinsipper for konsolidering og regnskapsmessig behandling av tilknyttede selskap

Banken har ett datterselskap som er eiendomsmeglerforetak med 70 % eierskap. Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeiding av eierinteresser og rapportering er basert på de samme regnskapsperioder som morselskapet. Konserninterne transaksjoner og saldoer mellom de konsoliderte selskapene er eliminert. Urealiserte tap er eliminert med mindre tapet skyldes verdifall. Fra og med 2020 vil konsolidering skje iht. IFRS hvor datterselskapets resultat og balanse iht. NGAAP ikke vil avvike vesentlig fra IFRS.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres slik at de er i overensstemmelse med rapporterbare segmenter i henhold til den interne rapporteringen i Hjelmeland Sparebank.

Inntektsføring

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved

diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester. Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamling.

Leieinntekter inntektsføres løpende, etter hvert som de opptjenes.

Finansielle instrumenter – innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Finansielle instrumenter – klassifisering

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

I forhold til klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, er sikret med derivater for å matche finansieringen til flytende rente. Banken benytter derfor fair value option for å unngå accounting mismatch på disse utlånene og er derfor klassifisert til virkelig verdi over resultatet. Bankens har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt (EBK) som har belåningsgrad under 60 % (75 %). Bankens forretningsmodell tilsier at det ikke overføres boliglån som allerede er på bankens balanse til EBK. Bankens har, siden opprettelsen av EBK, overført noen utlån fra egen balanse, men kun unntaksvis og med uvesentlige volum. Bankens har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektivrentemetode. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

Måling

Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder, fastsettes ved slutten av rapporteringsperioden med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter, uten fradrag for transaksjonskostnader. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

En analyse av virkelig verdi av finansielle instrumenter og ytterligere detaljer om målingen av disse oppgis i egen note i forbindelse med avleggelse av årsregnskapet for 2020.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene beregnes etter instrumentets effektive rente. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten.

Måling av finansielle garantier

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og beste estimat for vederlag ved eventuell innfrielse av garantien.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler, omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

Nedskrivningsmodell i banken

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

Beskrivelse av PD modellen

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet. Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Banken har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning fra opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$$PD\ 12\ mnd.\ >\ PD\ 12\ mnd.\ ini\ +\ 0,5\ \%$$

og

$$PD\ liv\ >\ PD\ rest\ liv\ ini\ *2$$

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$$PD\ 12\ mnd.\ >\ PD\ 12\ mnd.\ ini\ +\ 2\ \%$$

eller

$$PD\ liv\ >\ PD\ rest\ liv\ ini\ *2$$

Beregning av LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder. Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronkurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering.

Overtagelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

Presentasjon av resultatposter knyttet finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Realiserte gevinster og tap, samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. Gevinst, tap og verdiendringer på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over utvidet resultat føres over utvidet resultat. Utbytte på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter føres over resultatet når bankens rett til utbytte er fastslått.

Sikringsbokføring

Hjelmeland Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

Motregning

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag. Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid

Immaterielle eiendeler

Utvikling av programvare balanseføres og klassifiseres som immaterielle eiendeler dersom det er sannsynlig at de forventede, fremtidige verdier som kan henføres til eiendelen, vil tilflyte foretaket og at eiendelens anskaffelseskost kan måles på en pålitelig måte. Ved utvikling av programvare utgiftsføres bruk av egne ressurser, forprosjektering, implementering og opplæring. Balanseført, egenutviklet programvare avskrives over anslått levetid.

Nedskrivning av materielle og immaterielle eiendeler

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i materielle og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp

er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukk av salgskostnader og bruksverdi. Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

Investerings eiendom

Investerings eiendommer er eiendommer i bankens eie som ikke er anskaffet for eget bruk, men for å oppnå avkastning gjennom leieinntekter og å oppnå verdistigning. Investerings eiendommer er regnskapsført til anskaffelseskost. Ved måling etter innregning legges anskaffelseskostmodellen til grunn.

Leieavtaler

En leieavtale klassifiseres som finansielle leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Fra 2021 vil banken følge prinsippene i IFRS 16 for regnskapsføring av leieavtaler.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonskostnader og – forpliktelser følger IAS 19. Bankens omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP-ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikringsselskap. Bankens har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP-ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle -, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner, - samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank. Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

Overgangseffekter på Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler	31.12.2019		01.01.2020	
	Etter årsregnskapsforskriften		Etter IFRS 9	
Kontanter og innskudd i Norges Bank	Amortisert kost	68.701.279	Amortisert kost	68.701.279
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner	Amortisert kost	36.988.801	Amortisert kost	36.988.801
Utlån til kunder	Amortisert kost	2.689.275.782	Amortisert kost	2.688.269.282
	Virkelig verdi over resultatet	-	Virkelig verdi over resultatet	-
		-	Virkelig verdi over utvidet resultat	-
Verdipapirer – rentepapirer	Laveste verdis prinsipp	222.016.120	Virkelig verdi over resultatet	222.264.600
Verdipapirer – egenkapitalinstrumenter	Laveste verdis prinsipp	6.140.776	Virkelig verdi over resultatet	6.140.776
	Kostpris	58.830.104	Virkelig verdi over utvidet resultat	84.794.512
Totalt		3.081.952.862		3.107.159.250

Reklassifisering og verdjusteringer

	31.12.2019 Etter årsregnskapsforskr.	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2020 Etter IFRS 9
Amortisert kost				
Kontanter og innskudd i Norges Bank				
Åpningsbalanse forskrift og sluttbalanse IFRS	68.701.279	-	-	68.701.279
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner				
Åpningsbalanse forskrift	36.988.801			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				36.988.801
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	2.689.275.782			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet		-		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Verdijustering: Uamortiserte gebyrinntekter			-1.006.500	
Sluttbalanse IFRS 9				2.688.269.282
Investeringer i verdipapirer – rentepapirer				
Åpningsbalanse forskrift	222.016.120			
Reklassifisert virkelig verdi over resultatet		-222.016.120		
Sluttbalanse IFRS 9				-
Investeringer i verdipapirer – egenkapitalinstrumenter				
Åpningsbalanse forskrift	64.970.880			
Reklassifisert til virkelig verdi over resultatet		-		
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-64.970.880		
Sluttbalanse IFRS 9				-
Finansielle eiendeler til amortisert kost	3.081.952.862	-286.987.000	-1.006.500	2.793.959.362

	31.12.2019 Etter årsregnskapsforskr.	Reklassi- fisering	Verdi- justeringer	01.01.2020 Etter IFRS 9
Amortisert kost				
Ubenyttede kreditter til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	80.767.810			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-100.000	
Sluttbalanse IFRS 9				80.667.810
Garantier til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	75.047.400			
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-100.000	
Sluttbalanse IFRS 9				74.947.400
Finansielle forpliktelser til amortise	155.815.210	-	-200.000	155.615.210

Virkelig verdi over resultatet**Utlån til kunder**

Åpningsbalanse forskrift	-	-	-	-
Reklassifisert fra amortisert kost		-		
Verdijustering til virkelig verdi			-	
Sluttbalanse IFRS 9				-

Investeringer i verdipapirer – egenkapitalinstrumenter (obligatorisk)

Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra laveste verdis prinsipp		6.140.776		
Verdijustering til virkelig verdi			-	
Sluttbalanse IFRS 9				6.140.776

Investeringer i verdipapirer – rentepapirer (valgt)

Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra amortisert kost		222.016.120		
Verdijustering til virkelig verdi			248.480	
Sluttbalanse IFRS 9				222.264.600

Finansielle eiendeler til virkelig verdi	-	228.156.896	248.480	228.405.376
---	----------	--------------------	----------------	--------------------

	<u>31.12.2019 Etter</u> <u>årsregnskapsforskr.</u>	<u>Reklassi-</u> <u>fisering</u>	<u>Verdi-</u> <u>justeringer</u>	<u>01.01.2020 Etter</u> <u>IFRS 9</u>
Virkelig verdi over utvidet resultat				
Utlån til kunder				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat		-		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				-
Investeringer i verdipapirer – egenkapitalinstrumenter (valgt)				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra kostpris		58.830.104		
Verdijustering til virkelig verdi			25.964.408	
Sluttbalanse IFRS 9				84.794.512
Investeringer i verdipapirer – rentepapirer				
Åpningsbalanse forskrift	-			
Reklassifisert fra amortisert kost		-		
Verdijustering: Nedskrivning for forventet tap			-	
Sluttbalanse IFRS 9				-
Finansielle eiendeler til virkelig verdi o	-	58.830.104	25.964.408	84.794.512
Sum finansielle eiendeler	3.081.952.862	-	25.206.388	3.107.159.250
Sum finansielle forpliktelser	155.815.210	-	-200.000	155.615.210

Nedskrivninger etter IFRS 9 og utlånsforskriften

	31.12.2019 Utlåns- forskriften	Steg 1 12 mnd. tap	01.01.2020 IFRS 9 Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskrivninger
Utlån til og fordringer på kunder	19.231.000	1.438.040	9.661.960	7.931.000	19.031.000
Ubenyttede kredittrammer til kunder	-	25.000	75.000	-	100.000
Garantier til kunder	-	25.000	75.000	-	100.000
Innskudd i og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	-
Verdipapirer	-	-	-	-	-
Sum nedskrivninger	19.231.000	1.488.040	9.811.960	7.931.000	19.231.000
Bokført som reduksjon av balanseposter	19.231.000	1.438.040	9.661.960	7.931.000	19.031.000
Bokført som avsetning på gjeldspost	-	50.000	150.000	-	200.000

Overgangseffekter på Egenkapitalen

Nedenfor vises en avstemming av egenkapitalen pr 31.12.2019 mot egenkapitalen 1.1.2020:

Avstemming av overgangseffekter

	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2019 iht. NGAAP	328.051.000
Verdiendring på innskudd i banker	-
Verdiendringer på utlån til kunder, garanti	-754.875
Verdiendring på obligasjoner	186.360
Verdiendring på egenkapitalinstrumenter	25.964.408
Verdiendring på ubenyttede kredittramme	-
Verdiendring på derivater	-
Klassifisering av hybridkapital som egenk	35.000.000
Verdiendring på eiendommer	-
..	-
Egenkapital 01.01.2020 iht. IFRS	388.446.893

Kapitaldekning

Bankens kapitaldekning på solonivå vil i uvesentlig grad bli påvirket av overgangen til IFRS 01.01.2020. Konsolidert soliditet er estimert til å øke med omkring 1,3 %-poeng ved overgangen til IFRS pr 1.1.2020

Til forstanderskapet i Hjelmeland Sparebank

Veverigata 18, 4514 Mandal
Veverigata 20, 4514 Mandal
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 38 07 07 00

F +47 23 11 42 01

Melding frå uavhengig revisor

www.rsmnorge.no

Fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert Hjelmeland Sparebanks sin årsrekneskap som viser eit overskot i selskapsrekneskapen på TNOK 21 786 og eit overskot i konsernrekneskapen på TNOK 22 480. Årsrekneskapen består av:

- selskapsrekneskapen, som er samansett av balanse per 31. desember 2019, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp, og
- konsernrekneskapen, som er samansett av balanse per 31. desember 2019, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining:

- er årsrekneskapen gitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsrekneskapen som følgjer med eit rettvisande bilete av den finansielle stillinga til Hjelmeland Sparebank per 31. desember 2019 og av selskapet sine resultat og kontantstraumar for rekneskapsåret som blei avslutta per denne datoen i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg.
- gir konsernrekneskapen som følgjer med eit rettvisande bilete av den finansielle stillinga til konsernet Hjelmeland Sparebank per 31. desember 2019 og av konsernet sine resultat og kontantstraumar for rekneskapsåret som blei avslutta per denne datoen i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne i *Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det er krav om i lov og forskrift, og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Leiinga er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon omfattar informasjon i årsrapporten bortsett frå årsrekneskapen og den tilhøyrande revisjonsmeldinga.

Vår fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje den ytterlegare informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom han og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

Dersom vi konkluderer med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon er vi pålagde å rapportere det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Styret og dagleg leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og dagleg leiar (leiinga) er ansvarlege for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, og for at han gir eit rettvisande bilete i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapsskikk i Noreg. Leiinga er også ansvarleg for naudsynt intern kontroll for å kunne utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Ved utarbeidinga av årsrekneskapen er leiinga ansvarleg for å ta standpunkt til selskapet og konsernet si evne til å halde fram med drifta, og opplyse om tilhøve av betydning for dette. Føresetnaden om at drifta kan halde fram, skal leggjast til grunn for årsrekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vil bli avvikla.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Målet med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld konklusjonen vår. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, urette framstillingar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapets og konsernets sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er formålstenlege, og vurderer om rekneskapestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidede av leiinga, er rimelege.
- konkluderer vi, basert på innhenta revisjonsbevis, på om leiinga sin bruk av framleis drift-føresetnaden ved fastsetting av årsrekneskapen er formålstenleg og om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betydning om selskapet og konsernet si evne til å halde fram med drifta. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, må vi i revisjonsmeldinga gjere merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at vi modifierer konklusjonen vår om årsrekneskapen og årsmeldinga. Konklusjonane våre er basert på revisjonsbevis innhenta inntil datoen for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet og konsernet ikkje held fram med drifta.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvisande bilete.
- innhentar vi tilstrekkeleg og formålstenleg revisjonsbevis knytt til den finansielle informasjonen til einingane eller forretningsområda i konsernet for å kunne gi uttrykk for ei meining om den konsoliderte

årsrekneskapen. Vi er ansvarlege for å leie, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi åleine er ansvarlege for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

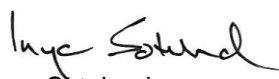
Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskrevet ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram og framlegget til resultatdisponering er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskrevet ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (*ISAE*) 3000 «*Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*», meiner vi at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringskikk i Noreg.

Mandal, 13. februar 2020
RSM Norge AS

Inge Soteland
Statsautorisert revisor